



# El govern del Poder Judicial. Evolució, problemes i perspectives del Consell General del Poder Judicial

Alumne: Arnau Muntadas Serra  
Tutor: Miguel Ángel Cabellos Espiérrez  
Ira Convocatòria. Juny 2014-15. Grau en  
Dret Universitat de Girona  
29/05/2015

## ÍNDIX

<b>1.Introducció</b> .....	4
<b>2. Naturalesa del CGPJ i la seva ubicació en el principi de separació de poders</b> .....	6
- 2.1. La naturalesa del CGPJ dintre del Poder Judicial.....	6
- 2.2. La naturalesa del CGPJ, en el sistema de separació de poders.....	9
<b>3. Sistemes de govern del poder judicial en el dret comparat: Itàlia</b> .....	13
- 3.1 El “Consiglio della Magistratura” d’Itàlia.....	13
<b>4 Consell General del Poder Judicial a la constitució espanyola</b> .....	19
- 4.1. Noció constitucional del CGPJ.....	19
4.1.1. Normes.....	19
4.1.2. Funcions.....	20
4.1.3. Posició.....	21
- 4.2. Evolució legislativa.....	23
4.2.1. El CGPJ en la llei orgànica 1/1980.....	23
4.2.2. El CGPJ en la llei orgànica 6/1985.....	24
4.3.3. El CGPJ en la llei orgànica 16/1994.....	25
4.2.4. El CGPJ en la llei orgànica 2/2001.....	26
4.2.5. El CGPJ en la llei orgànica 19/2003.....	27
4.2.6. El CGPJ en la llei orgànica 4/2013.....	27
<b>5. El Consell General del Poder Judicial actualment</b> .....	30
- 5.1. Composició.....	30
- 5.2. Estructura interna.....	30
- 5.3. Estatut dels membres.....	35
- 5.4 Competències.....	36

<b>6. Reforma del sistema d'elecció dels membres del CGPJ, i les dificultats per superar la politització de la justícia.....</b>	<b>42</b>
- 6.1. A qui ha de correspondre l'elecció dels vocals del torn judicial.....	42
- 6.2. Representació proporcional dintre del CGPJ.....	45
- 6.3. Representació de totes les categories professionals dins el Consell.....	46
- 6.4. Atenció als mèrits i capacitats com a criteris per l'elecció dels vocals.....	48
- 6.5. Renovació dels membres del Consell.....	50
- 6.6. Comptabilització de les funcions de vocal del CGPJ amb altres càrrecs o professions...53	
- 6.7. Elecció de president del CGPJ i del TS, i del vicepresident del TS.....	55
- 6.8. Dificultats per superar la politització de la justícia.....	55
<b>7. Poder Judicial, estat autonòmic i govern dels jutges.....</b>	<b>58</b>
- 7.1 Situació de l'administració de justícia en el model autonòmic.....	58
- 7.2. El govern del poder judicial i el principi autonòmic.....	60
- 7.3 Sales de govern dels TSJ de les comunitats autònomes, com a òrgans de govern intern del poder judicial i el principi autonòmic.....	61
- 7.4 L'exercici per part del CGPJ de les seves funcions del govern del poder judicial, i les formes d'aproximació als territoris autonòmics.....	65
<b>8. L'opció del consells de justícia i perspectives de futur.....</b>	<b>67</b>
- 8.1 L'opció dels consells de justícia.....	67
- 8.2 Els consells de justícia estatutaris.....	67
- 8.3 Consells de justícia. Avantatges i inconvenients, encaix en el marc constitucional i perspectives de futur.....	70
- 8.4 Sentència del Tribunal Constitucional 31/2010, sobre l'estatut d'autonomia de Catalunya.....	73
<b>9. Conclusions.....</b>	<b>76</b>
<b>10. Bibliografia.....</b>	<b>79</b>

## **1. Introducció**

En aquest treball de final de grau, analitzarem el Consell General del Poder Judicial, veurem la seva evolució, els problemes i les perspectives de futur que té aquest òrgan constitucional.

Des que vaig veure en el llistat de temes per a realitzar el treball de final de grau, hi havia aquest sobre el Consell General del Poder Judicial no m'ho vaig pensar gaire, i vaig començar a buscar informació sobre el tema i a conèixer-lo una mica més.

Un cop vaig començar a llegir coses no vaig fer més que reafirmar-me en què havia escollit un tema que m'interessava molt, i com que ja ho tenia més que clar em vaig posar amb contacte amb el tutor.

Un cop vaig saber una mica més del tema, vaig trobar interessant i oportú realitzar el treball de final de grau sobre el Consell General del Poder Judicial per diversos motius, que citaré a continuació.

En primer lloc per la importància que té aquest òrgan dins l'estructura de l'estat espanyol, així com la tenen òrgans de similars característiques a altres països democràtics del món. A la vegada també pel paper que desenvolupa sent l'òrgan encarregat del govern del poder judicial, un àmbit el judicial tan important en un estat amb divisió de poders. Per una altra banda, i potser sent un dels motius que em va ajudar a escollir aquest tema, és la forta polèmica i les múltiples discussions que hi ha hagut envers aquest òrgan des de la seva creació. Un altre dels motius va ser veure com actuava aquest òrgan en un estat com l'espanyol, en què molts aspectes estan descentralitzats i la justícia en té l'exclusivitat el govern central. Finalment per la falta de coneixement que es té d'aquest òrgan, tothom el coneix però poca gent coneix de veritat les seves funcions, característiques o evolució. Aquesta ha estat una impressió, potser errònia feta per mi entre els meus companys de classe durant aquests anys realitzant el grau en Dret.

L'objectiu principal del treball es donar a conèixer aquest òrgan encara més i veure la rellevància que té, explicant tots els aspectes que l'envolten i que crec que són importants de saber. Alguns d'aquestes aspectes serien la seva evolució, les funcions que realitza, amb quin model es van inspirar quan van crear aquest òrgan, la situació d'aquest en l'actualitat, o la relació que té amb l'estat autonòmic.

En aquest treball primer veurem la naturalesa del CGPJ i la seva ubicació en el principi de separació de poders, tant dins del Poder Judicial com en l'anteriorment esmentat sistema de divisió de poders.

A continuació veurem quin model es va seguir per crear aquest òrgan, que va ser el "Consiglio della Magistratura" d'Itàlia.

En el punt quatre veurem el CGPJ a la constitució espanyola, tant les normes, funcions i posició del Consell, com la seva evolució legislativa des de la seva creació fins a l'última reforma de l'any 2013.

A continuació ens centrarem en la situació del CGPJ en l'actualitat. Analitzarem la seva composició, competències, estructura interna i l'estatut dels seus membres.

En el punt sisè, analitzarem amb deteniment l'última reforma que hi ha hagut del CGPJ, i les dificultats que hi ha per superar la politització de la justícia.

En el punt setè, veurem la relació entre el govern del poder judicial i l'estat autonòmic, així com la situació de l'administració de justícia en el model d'estat espanyol

En l'últim punt sobre contingut veurem segons la meua opinió un dels aspectes més interessants, com són els Consells de Justícia i l'intent que es porta a terme per descentralitzar encara que sigui molt poc el govern del poder judicial.

En els últims apartats d'aquest treball trobarem les conclusions sobre aquest i la bibliografia utilitzada per a la seva realització.

## **2. Naturalesa del CGPJ i la seva ubicació en el principi de separació de poders**

### **2.1. La naturalesa del CGPJ dintre del Poder Judicial**

El CGPJ és considerat l'òrgan de govern del poder judicial, d'aquest podem dir que és un òrgan constitucional, autònom i de govern. Aquesta consideració ve directament atribuïda per la constitució.

La consideració del Consell com a òrgan constitucional va portar una forta polèmica, que va ser originada per la idea de copiar la discussió sobre la naturalesa jurídica que també hi havia a Itàlia sobre el "Consiglio Superiore della Magistratura". També un dels factors que va generar polèmica va ser la incorporació del CGPJ al grup d'òrgans constitucionals que poden interposar el conflicte d'atribucions, que queda regulat a l'art. 59 de la LOTC. Diversos corrents d'opinió han entès que el CGPJ no s'adequa plenament a les característiques que des del punt de vista dogmàtic, han de tenir els òrgans que s'adeqüen a aquesta categoria d'òrgan constitucional. El Tribunal Constitucional en la seva sentència STC 108/86. ( F.J 7 ), ha relativitzat de forma notable la inexcusabilitat d'aquest òrgan per a satisfer les funcions constitucionals que se li encomanen. A la vegada afirma que aquesta és una possible solució d'un estat de dret, tot i que no és una conseqüència necessària.<sup>1</sup>

En el llibre "El Consejo General del Poder Judicial. Su función consitucional y legal" de Maria Ballester Cardell hi trobem una sèrie de criteris que s'utilitzen a favor de qualificar de constitucional un òrgan o no. El primer criteri seria el de ser un òrgan superior en l'àmbit de la seva competència. En aquest cas veiem que l'atribució del CGPJ com a òrgan superior del poder judicial és més que dubtosa, ja que existeixen altres òrgans amb capacitat de decisió sobre els integrants del poder judicial. El que se'ns vol dir és que el CGPJ ha d'actuar coordinadament amb altres institucions per assolir els objectius fixats, a la vegada veiem que no té l'exclusivitat ni el monopoli de totes les decisions.

Un altre dels criteris que és fa servir és el nivell que té d'essencial o imprescindible, en el sistema que configura la constitució. Aquest criteri ens diu que són òrgans constitucionals aquells que la seva existència és indispensable per a la organització i funcionament dels poders estatals. Cal dir que la creació d'aquest òrgan separat del poder executiu és de vital importància per assegurar la independència judicial. Però també cal dir que l'existència del CGPJ és prescindible, ja que en altres països democràtics s'utilitzen altres mitjans per assegurar la independència judicial. Per tant veiem que el CGPJ no és indispensable.

---

<sup>1</sup> Aguiar de Luque, Luis. "El gobierno del poder judicial en la España actual; funciones y disfunciones." *Nuevas Políticas Públcas. Anuario multidisciplinar para la modernización de las administraciones públicas*. 2009. pàgs. 58 – 65.

El tercer argument que es fa servir és el del seu caràcter funcional, i consisteix en veure si la seva funció es dirigeix a garantir la recta i íntegra actuació de la constitució. En aquest cas veiem que seria el poder judicial i no el CGPJ l'encarregat de portar a terme aquesta funció jurisdiccional que hem anomenat anteriorment.

Finalment l'últim criteri que trobem és el de si tenen rellevància política les decisions que pren l'òrgan. En aquest cas el CGPJ tampoc compleix amb aquest criteri, perquè tot i que en la seva primera memòria de l'any 1981 fos considerat com un òrgan de govern polític en cap moment ha exercit aquestes atribucions pròpiament polítiques. Aquest fet però no impedeix considerar que el CGPJ pugui participar en la determinació de la política judicial. Si ens centrem únicament en aquests criteris veiem que no es tracta d'un òrgan constitucional.

Aquesta negació de considerar el CGPJ com un òrgan constitucional, ens ha de fer intentar veure en quina posició està realment. Veiem que la seva missió és la d'assegurar un principi constitucional de màxima importància com és la independència judicial. Amb tots aquests punts de vista sobre el CGPJ podem veure que el Consell no es tracta d'un òrgan constitucional, però també podem dir que és més que un òrgan amb rellevància constitucional.<sup>2</sup>

Tot i el que hem exposat anteriorment, i la gran quantitat de discussions dogmàtiques que hi pugui haver en atorgar al CGPJ aquesta caracterització, el que queda clar és que la Constitució el contempla de forma explícita, li atribueix una missió, li determina una composició i li estableix unes competències essencials. Aquest fet unit amb el ja anomenat article 59 de la LOTC, ens permet concloure que si no és un òrgan constitucional reuneix molts dels requisits que defineixen els òrgans d'aquesta categoria. Cal afegir que la LOPJ ha dissenyat un règim jurídic que comporta que el Consell tingui autogovern, autonomia organitzativa, financera, pressupostària, de gestió del seu propi personal i autonomia reglamentària per establir les seves normes d'organització i funcionament, i aquestes característiques no fan més que posicionar el CGPJ a l'òrbita dels òrgans constitucionals.<sup>3</sup>

A banda del debat sobre si es tracta d'un òrgan constitucional o no, existeix també un debat sobre considerar el CGPJ com un òrgan d'autogovern o de considerar-lo un òrgan de govern autònom. Tot i no arribar als nivells de dificultat o de debat, com era el de considerar el CGPJ com a òrgan constitucional, aquesta qüestió també ha generat bastant interès i controvèrsia.

---

<sup>2</sup> Ballester Cardell, Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. 2007. pàgs. 129 – 154.

<sup>3</sup> Aguiar de Luque, Luis. "El gobierno del poder judicial en la España actual; funciones y disfunciones." *Nuevas Políticas Públicas. Anuario multidisciplinar para la modernización de las administraciones públicas*. 2009 pàgs. 58 – 65.

Durant els primers anys de la creació del CGPJ, una part important de la doctrina va considerar que el sistema de govern del Poder Judicial era en realitat un règim d'autogovern. Es considerava que tenia aquest model a causa de les poques competències que tenia el poder executiu en el nomenament dels membres del CGPJ, tot i que observem que aquest aspecte tampoc va patir gaires canvis en el futur. Aquest model no va perdurar gaire, ja que amb l'aprovació de la LOPJ l'any 1985 tots els membres van passar a ser escollits mitjançant designació parlamentària. Un altre dels factors que no van ajudar que aquesta caracterització perdurés, és que en cap moment hi ha hagut una supressió del poder executiu en determinats àmbits del poder judicial. Tot i alguns intents de voler realitzar un autèntic sistema d'autogovern en termes absoluts, aquesta opció no està contemplada en el nostre sistema jurídic. La composició del CGPJ també és un dels factors que ens ajuda a veure si aquest òrgan té una major o menor autonomia. En aquest cas la composició del CGPJ, no ajuda a que aquest pugui actuar com a òrgan d'autogovern. El que es vol pretendre amb aquesta composició híbrida és que el pluralisme personal i professional dels seus membres i des de tots els àmbits contribueixi a millorar l'eficàcia i l'eficiència de les seves actuacions.

Des de el punt de la vista de la composició com del mètode d'elecció dels membres, podem determinar que el CGPJ es troba molt allunyat del que podríem considerar un sistema d'autogovern.<sup>4</sup>

Aquesta caracterització del consell com òrgan autònom, no ha rebut el reconeixement explícit en els textos normatius, sinó que ha estat la jurisprudència constitucional la que l'ha definit com òrgan autònom. Així ho veiem en la STC 108/86 F.J 7, on ens cita “ la finalitat del Consell, és privar el govern d'aquestes funcions i transferir-les a un òrgan autònom i separat”. La definició del CGPJ com “òrgan autònom” és un dels elements més importants a l'hora de definir la seva posició constitucional, en el sistema de divisió de poders. Aquesta distància i autonomia respecte a altres poders i òrgans, és un dels factors més importants per garantir la independència de jutges i magistrats.

El CGPJ és un òrgan autònom, independent i no subordinant als poders legislatiu i executiu en l'exercici de les seves funcions. Tot i aquests fets hi ha opinions que no consideren que aquest òrgan sigui autònom. Argumenten que en el sistema de designació dels seus membres es pot considerar que l'actuació sigui mediatitzada per les majories parlamentàries que els han designat, i que les seves actuacions siguin un fidel reflex de les corrents ideològiques dels partits que els han elegit.

---

<sup>4</sup> Ballester Cardell, Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. 2007. pàgs. 155 – 180.



Aquesta idea anteriorment mostrada està molt estesa en la opinió pública. A vegades en la pràctica sí que es pot donar en certes ocasions, però en termes jurídics no es pot desvirtuar la seva condició d'òrgan autònom, ja que el CGPJ exerceix les seves funcions amb total autonomia respecte les càmeres que elegeixen els seus membres com respecte el govern.<sup>5</sup>

La constitució ens regula expressament que el CGPJ és un òrgan de govern del poder judicial. Aquesta expressió ens fa excloure de forma immediata que aquest òrgan realitzi funcions d'ordre jurisdiccional o de caràcter representatiu. Així com també delimita les seves funcions a la missió constitucional que se li ha designat.

Cal veure quines opinions ha tingut respecte aquestes qüestions el Tribunal Constitucional. En la STC 108/1986 ens deixa clara la seva postura, quan ens diu que l'autonomia que pot tenir, així com la facultat d'autogovern no es reconeixen a la constitució ni es deriven de l'existència, composició i funcions del Consell. A la vegada ens diu que l'objectiu de la seva creació, va ser la creació d'un òrgan autònom que realitzés determinades funcions. La jurisprudència constitucional també ens remarca que el Consell no té de cap manera un caràcter representatiu dels interessos del Poder Judicial.

Per concloure aquest apartat podem determinar que el terme "autogovern judicial" no és el més adequat, ja que no s'ajusta al model constitucional establert ni a les lleis vigents. El que resulta més adequat és definir el Consell com un òrgan autònom de govern del poder judicial.<sup>6</sup>

## **2.2. La naturalesa del CGPJ, en el sistema de separació de poders**

És de vital importància realitzar una profunda revisió sobre la posició que ocupa el CGPJ en el marc del sistema de divisió de poders.

A l'estat espanyol el principi de separació de poders continua plenament vàlid en els nostres temps tot i que no de forma absoluta, ja que hi ha interferències entre els poders. A Espanya amb la Constitució espanyola de 1978, es va adoptar el model d'estat democràtic de dret, i va atribuir entre les seves determinacions el principi de separació de poders. Així ho deduïm de l'estructura de la seva constitució.

El CGPJ el trobem dins del títol VI de la Constitució, forma part de la l'estructura organitzativa del poder judicial. Aquest poder el trobem situat dintre l'àmbit de lo jurídic, a diferència del parlament o del govern que els trobaríem dins l'àmbit de lo polític. Per veure de forma més

---

<sup>5</sup> Aguiar de Luque Luis. "El gobierno del poder judicial en la España actual; funciones y disfunciones." *Nuevas Políticas Públicas. Anuario multidisciplinar para la modernización de las administraciones públicas*. 2009 pàgs. 58 - 65.

<sup>6</sup> Ballester Cardell, Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. 2007. pàgs. 180 - 186.

clara aquesta diferenciació, veiem que el poder judicial té la funció de realitzar i aplicar el principi de legalitat. Així com també té funcions d'altres tipus com poden ser jurisdiccionals, governamentals, administratives o de gestió processal. Veiem que no tenen la llibertat de disposició, que si tenen els òrgans polítics. El CGPJ, és un òrgan titular de competències que són regulades per l'ordenament, aquest ens marca els seus límits i continguts.<sup>7</sup>

Observem que amb el que hem anomenat anteriorment no hi ha cap obstacle perquè el Consell tingui certs marges de disponibilitat en l'exercici de les seves funcions. Podem dir que el CGPJ gaudeix de discrecionalitat o llibertat de disponibilitat de les accions que pugui portar a terme i que comportin una certa participació d'aquest òrgan a la direcció i determinació de la política judicial. Aquest fet no vol dir que tingui el poder polític del que gaudeixen el govern i les corts, ni que tampoc el Consell sigui un òrgan polític en sentit estricte.

Si el consell no pot actuar de la forma que hem nombrat anteriorment, podríem trobar-nos en la situació que es podria arribar a desvirtuar la seva missió constitucional, és a dir la raó per la qual va ser creat, que és la de garantir la independència del poder judicial

És vital recordar que la independència que rep el jutge té com a principal finalitat la submissió d'aquest a la llei, però també la trobem en el sentit invers a la llei. És a dir com un mandat objectiu, racional i democràtic, que a la vegada genera seguretat jurídica i certesa en la determinació de l'estatut judicial. Aquesta doncs és la major garantia d'independència del jutge. D'aquesta forma el Consell no podrà ser garant de la independència judicial, si les seves actuacions no són conforme a la llei i el dret, i sí que ho estan per criteris polítics o d'oportunitat. La pròpia configuració del Consell ha estat orientada a dotar aquest òrgan amb una clara significació i rellevància jurídica. Observem que és així ja que els 20 vocals són jutges o juristes de reconegut prestigi, a més l'ordenament espera d'aquests i de l'òrgan en general respostes fonamentades en dret.

Així doncs hem vist de forma reiterada que el CGPJ és un òrgan de govern del poder judicial, que té com a finalitat garantir la independència de jutges i magistrats, a la vegada que és autònom en l'exercici de les seves atribucions, i titular de les competències que legalment se li han atribuït. De la mateixa forma que passa amb altres òrgans de l'administració general de l'estat, l'exercici de les seves funcions les pot desenvolupar amb amplis marges de discrecionalitat. Aquesta discrecionalitat ha portat que en ocasions es parli del CGPJ com un òrgan que participa en la direcció de la política judicial. Opinions com la de López Guerra

---

<sup>7</sup> Aguiar de Luque, Luis. "El gobierno del poder judicial en la España actual; funciones y disfunciones." *Nuevas Políticas Públicas. Anuario multidisciplinar para la modernización de las administraciones públicas*. 2009. pàgs 65 – 67.

consideren que l'expressió "direcció política de la política judicial" no la podem equiparar amb la direcció política de Justícia, ja que aquesta direcció la té el govern de la nació.

Luis Aguiar de Luque considera que la regulació legal no ha de potenciar un caràcter representatiu del Poder Judicial, o atribuir-li competències que incrementin la seva rellevància en el terreny polític. El règim jurídic del CGPJ, s'hauria d'orientar més a garantir una composició eminentment tècnica i unes atribucions centrades en l'àmbit intern del Poder Judicial, així es pot garantir la independència de les ingerències que hi puguí haver de l'àmbit polític.<sup>8</sup>

A continuació veurem les relacions que té el CGPJ amb diferents òrgans constitucionals.

Primer de tot veurem la relació que té el CGPJ amb les Corts Generals, on el Congrés i el Senat elegeixen a tots els vocals del CGPJ. Per aquest fet el president del CGPJ haurà de comunicar als presidents de les cambres el venciment del mandat, perquè aquestes posin en marxa el procediment per realitzar la designació. Aquesta qüestions les trobem regulades els art. 114, 112.1 i 113.1 LOPJ.

Una altra de les relacions existents entre el CGPJ i les Corts Generals, és quan el president del CGPJ i del TS presentarà davant les Comissions de Justícia del Congrés i el Senat la memòria anual del CGPJ, aquesta qüestió la trobem regulada a l'art. 109 LOPJ.

El CGPJ també manté relacions amb el govern. La primera que trobem és quan el CGPJ es posa en contacte amb el Ministeri de Justícia perquè aquest resolgui totes les necessitats que puguin tenir els jutjats i tribunals perquè aquests puguin desenvolupar la seva feina amb independència i eficàcia. Aquest fet el trobem regulat a l'art. 37 LOPJ, i és important ja que el CGPJ no administra l'Administració de Justícia.

En referència el Consell veiem que també té la facultat d'informar dels projectes relatius a la planta judicial, a la creació de seccions i jutjats, o de les demarcacions judicials, regulat els art. 36, 35 i 108 LOPJ. Altres tipus de relacions que hi trobem són l'informe del Consell sobre les dotacions bàsiques de les unitats processals de recolzament directa els òrgans judicials, o per la creació de serveis processals comuns, regulat els art. 437 i 438 LOPJ. També observem que el Consell informará el Real Decret que ha d'aprovar la creació de la Comissió Nacional d'Estadística Judicial o sobre el funcionament dels Instituts de Medicina Legal.

Finalment destacar que la Constitució en el seu art. 124 exigeix al Govern escoltar el CGPJ abans de proposar el rei el nomenament del Fiscal General de l'Estat.

---

<sup>8</sup> Aguiar de Luque, Luis. "El gobierno del poder judicial en la España actual; funciones y disfunciones." *Nuevas Políticas Públicas. Anuario multidisciplinar para la modernización de las administraciones públicas*. 2009 pàgs. 67 - 68.

Amb el Tribunal Constitucional les relacions es limiten a la proposta de nomenament de dos magistrats. També observem que el Consell està legitimat per promoure davant el TC conflictes contra altres òrgans constitucionals.

Amb el Tribunal Suprem observem, que el CGPJ està sotmès al control judicial d'aquest tribunal. A la vegada veiem que el president del TS és elegit pel CGPJ i també el presidirà. Amb aquest fet es representa la unitat entre la vessant jurisdiccional i la governativa del Poder Judicial.

La relació del CGPJ amb el TS és bastant singular, ja que el TS exerceix el control sobre el Consell. Però a la vegada aquest últim és el que elegeix els magistrats del TS, els presidents de les Sales i el propi president del TS. També té facultats per inspeccionar-lo i per exigir als seus magistrats la responsabilitat disciplinària.<sup>9</sup>

---

<sup>9</sup> Murillo de la Cueva, Pablo Lucas “Las relaciones del Consejo con los órganos constitucionales” a: Gerpe Landín, Manuel, i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013. pàgs 57 – 70.

### **3. Sistema de govern del poder judicial en el dret comparat: Itàlia.**

#### **3.1. El “Consiglio della Magistratura” d’Itàlia**

Un cop va arribar la democràcia a l’estat espanyol, i amb ella un estat social i democràtic de dret, és van haver de crear diverses institucions per assegurar aquest model. Una d’aquestes institucions va ser el CGPJ, el qual la constitució el va definir com “l’òrgan de govern del poder judicial”. Per a la creació d’aquest òrgan es va fer servir de model l’existent en diferents països del nostre voltant, com ara el Conseil Supérieur de la Magistrature francès i el Consiglio della Magistratura que es trobava a Itàlia. Aquest model italià va ser el que més va inspirar als constituents espanyols. A continuació veurem de forma detallada com és aquest model.

Quan es parla del Consiglio Superiore della Magistratura, en endavant “CSM”, és molt habitual fer-ho a partir del que es va regular a la constitució de l’any 1947. Tot i que també hi ha antecedents que l’any 1907 mitjançant la llei de 14 de juliol de 1907, n.511 anomenada “Llei Orlando”, es va crear un òrgan molt semblant a l’actual anomenat “Consiglio Superiore”.

Aquí ens centrarem a veure aquest òrgan a partir de la constitució de l’any 1947. Va ser creat amb el nom de Consiglio Superiore della Magistratura, i es va inspirar en el model francès. La constitució de l’any 1947, va marcar les regles bàsiques d’aquest òrgan i va deixar al legislador la tasca de desenvolupar la resta de regles referents aquest òrgan. La primera regulació va arribar amb la llei de 24 de març de 1958, núm. 195, aquesta llei regulava la seva organització i el seu funcionament. Aquesta llei va patir una sèrie de modificacions al llarg del temps, la següent va arribar amb la llei de 13 de juliol de 1965, n. 839 i amb la de 18 de desembre de 1967 n. 1.198. En aspectes com els de la composició i el sistema d’elecció dels seus membres, les modificacions es van produir en les llei de 22 de desembre de 1975 n. 695, per la llei de 3 de gener de 1991, n. 1, per la llei de 22 de novembre de 1985, n. 655, per la llei de 12 d’abril de 1990 n. 74, i finalment per la llei de 28 de març de 2002, n. 44.<sup>10</sup>

La carta constitucional de 1948 va establir un gir espectacular respecte a l’organització judicial anterior i més respecte a l’experiència feixista. Abans d’aquesta carta constitucional, existia una vinculació intrínseca entre el poder executiu i el judicial, on existia un benefici del primer, així com una subordinació quasi absoluta del poder judicial al poder executiu. La proposta constitucional manifestava una inspiració diversa. En la nova constitució es va regular la subjecció dels jutges únicament a la llei, també es va establir la reserva de llei en matèria d’organització judicial i la creació del CSM, a la vegada es va atribuir a aquest les funcions

---

<sup>10</sup> Sánchez Barrios, María Inmaculada. *La elección de los miembros del consejo general del poder judicial español y de sus homólogos europeos*. Tirant lo Blanc. Valencia 2009. pàgs. 93 – 94.

d'administració de la jurisdicció i l'atribució de funcions respecte a la funció de disciplinar, es va redefinir les funcions del Ministeri Justícia, i es van establir els principis d'independència, inamobilitat entre d'altres qüestions, tot i que aquestes són les més rellevants.

Bona part de les previsions que hem vist, van trobar moltes dificultats per la seva efectiva actuació. Una de les causes és la falta d'actuació de la disposició transitòria VII i final de la Constitució. Aquest fet va suposar que l'entrada dels principis es retardés força. Aquest principis no van tenir una plasmació efectiva fins que a partir dels anys setanta el CSM va desenvolupar una plasmació efectiva d'aquests, també hi va ajudar molt en aquest sentit l'evolució de la jurisprudència constitucional.

Seguidament cal destacar que la reserva de llei ha estat entesa en referència a la llei estatal. Aquesta activitat anomenada "paranormativa" del CSM ha tingut una gran importància a l'hora de regular aspectes de l'activitat de l'administració de la jurisdicció.

També cal veure l'augment de reforçament que va tenir el CSM i sobretot amb les relacions recíproques amb el Ministeri de Justícia, i l'accentuació progressiva que ha tingut la independència interna del jutge.

Amb referència als conflictes entre poders de l'estat, la jurisprudència constitucional des dels anys setanta va afirmar l'existència de legitimació difusa del poder judicial. On els òrgans judicials estan legitimats per ser part en el conflicte, cap als anys noranta es va reconèixer també la legitimació dels òrgans d'instrucció i del propi CSM.<sup>11</sup>

A la constitució italiana de l'any 1947, es va regular en el seu art. 104 que "la magistratura constitueix un òrgan autònom i independent de tot poder". Seguint amb aquest article, també va regular la configuració d'aquest òrgan, regulava que "el CSM serà integrat per tres membres nats, com són el president de la república, el president i el fiscal general del tribunal de cassació, vint magistrats, elegits entre els propis jutges, i finalment deu juristes de prestigi elegits pel parlament". En l'art. 105 ens regula que "el CSM serà l'encarregat de gestionar els ascensos, assignacions i trasllats, i les promocions i mesures disciplinàries que tinguin a veure amb els magistrats. En l'article següent el 106, ens regula que "el nomenament de magistrats tindrà lloc mitjançant concurs, i també ens regula altres característiques més específiques del nomenament dels membres". A l'article 107, ens regula que "els magistrats són inamovibles, a no ser que

---

<sup>11</sup> Panizza, Saulle. "Recientes tendencias acerca de la organización judicial y posibles desarrollos a la luz de las actuales relaciones entre poder ejecutivo, Consejo Superior de la Magistratura y jueces. *UNED, Teoría i Realidad Constitucional*. 2002. pàgs. 69 – 72

sigui mitjançant decisió del CSM, i sempre i quan aquesta decisió sigui motivada i justificada”.

12

A continuació veurem alguns dels aspectes regulats a la Constitució Italiana més rellevants entre les relacions del poder executiu, el CSM i els jutges.

L’art. 10 ens regula que el CSM podrà realitzar propostes al Ministeri de Justícia amb referència a les modificacions de les circumscripcions judicials i sobre totes les matèries que es refereixin a l’organització i funcionament de serveis relatius a la justícia. En l’art. 4 es regula que en temes d’incorporació a la magistratura, assignacions de seus, trasllats, i promocions el Ministeri de Justícia podrà realitzar peticions, aquest article ens afegeix que el Consell les tindrà presents a l’hora de decidir. L’art. 14 regula que el Ministeri de Justícia té la facultat de promoure mitjançant sol·licitud l’acció disciplinària. Aquest article afegeix que el mateix Ministeri podrà sol·licitar informació sobre el funcionament de la justícia.

En l’art. 16 es regula que el ministre podrà participar a les reunions del CSM quan així ho sol·liciti el President o ho consideri oportú. Per finalitzar aquest àmbit destacar que a l’art. 17 es regula que els actes referits als magistrats s’adopten en conformitat amb les decisions del CSM, amb decret del President de la República referendat pel ministre.<sup>13</sup>

L’assemblea constituent volia aconseguir que la nova figura de jutge fos la d’un autèntic magistrat, i no que fos una figura d’un jutge – funcionari depenent del Ministeri de Justícia.

Autors com Ferrajoli,<sup>14</sup> un dels juristes italians més importants, van destacar que tota aquesta transformació que tenia com a finalitat assegurar la independència dels magistrats, no es podria realitzar directament per una llei o una constitució, ja que segons ell la independència s’ha de formar a partir de l’espontaneïtat, per l’efecte de les circumstàncies en què un jutge opera, així com de la seva formació prèvia i la seva qualitat personal.

Per garantir aquesta independència, es van atribuir al CSM, funcions administratives instrumentals pel funcionament dels òrgans judicials. Aquestes funcions que se li atribueixen

---

<sup>12</sup> Ballester Cardell, Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. Madrid 2007. pàgs. 72 - 76.

<sup>13</sup> Panizza, Saule. “Recientes tendencias acerca de la organización judicial y posibles desarrollos a la luz de las actuales relaciones entre poder ejecutivo, Consejo Superior de la Magistratura y jueces. *UNED, Teoría i Realidad Constitucional*. 2002. pàgs. 78 - 80

<sup>14</sup> Íñiguez Hernández, Diego. “Los sistemas de gobierno del poder judicial en el derecho comparado”. a: Gerpe Landín, Manuel, i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013. pàg 34.

són les que hem vist anteriorment en els articles de la constitució. El CSM veiem que compta amb una estructura integrada, conforme al principi dualista. La independència que van aconseguir els jutges, des que es va crear l'òrgan fins ara els nostres temps, sempre ha estat motiu de discussions, i és considerat un tema polític de primer ordre.<sup>15</sup>

Cal destacar que al principi i va haver força problemes per implantar de forma efectiva el Consiglio Superiore della Magistratura. Aquests problemes van ser originats a causa de que les primeres disposicions de desenvolupament, van mantenir la tradicional dependència del Poder Judicial respecte de l'executiu, així com també es va produir una sobre representació de l'elit judicial en el Consell.

En la composició del CSM que hem vist anteriorment, en què hi ha vint magistrats escollits pel propis jutges i magistrats, i deu consellers elegits pel parlament, entre professionals de reconegut prestigi. Es vol aconseguir mitjançant aquesta composició mixta superar el model tradicional de dependència del ministeri de justícia.

Amb aquest fet no s'ha buscat una separació radical entre els diferents poders, ja que el Consell està subjecte al control parlamentari. El fet que el vicepresident, sigui qui dirigeix el Consell, i que sigui elegit pel propi òrgan entre els seus components, i que el ministre de justícia conservi la potestat per promoure la acció disciplinària, és valorat com uns elements equilibradors entre els dos poders. Tot i algunes crítiques que ha rebut per part de l'àmbit conservador, concretament en aspectes com la seva politització i la ineficàcia, el Consiglio Superiore della Magistratura ha tingut un gran èxit. Les causes d'aquest èxit les podríem trobar, en què l'elecció de la majoria dels seus integrants es realitza, mitjançant un sistema electoral proporcional que ha potenciat les diferents corrents dintre de l'associació nacional de jutges. Una altra de les causes és donada a un factor extern, que és la quasi completa eliminació dels elements de control intern, aquest fet comporta que el CSM no es dediqui de forma habitual a gestionar tant els ascensos com altres moviments, i deixa aquests moviments en mans de factors com l'antiguitat.<sup>16</sup>

Tot i aquests èxits que hem vist anteriorment l'evolució dels sistemes electius sempre han generat una forta polèmica. Els sistemes electius dels membres del CSM, i sobretot la dels

---

<sup>15</sup> Íniguez Hernández, Diego. "Los sistemas de gobierno del poder judicial en el derecho comparado". a: Gerpe Landín, Manuel, i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013 pàgs 32 - 34.

<sup>16</sup> Íniguez Hernández, Diego. "Los sistemas de gobierno del poder judicial en el derecho comparado". a: Gerpe Landín, Manuel, i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013 pàgs 34 - 36.



membres togats, reflexa clarament una connexió entre els desenvolupaments polítics generals i els canvis que s'han produït en la majoria de governs.

Podem afirmar que des de 1958 i fins al 1975, les forces polítiques de la majoria que han estat governs de centre i de centre – esquerre han mantingut un sistema electoral centrat en la prevalença de l'alta magistratura, i amb el vot parcel·lat per categories i en el territori.

Els anys setanta hi va haver una gran reforma en el mètode d'elecció, es va produir mitjançant la llei n.695 de 1975. Aquesta llei regula una reforma de les carreres de magistrats, l'abandonament de la representació categorial – territorial, el final de la prevalença de la Cassació, i l'arribada al Consell de la representativitat político – ideològica.

A partir de finals dels anys 80, i en els següents anys les forces polítiques que estaven al govern van defensar de forma clara l'opció de desmantellar els sistemes electorals de caràcter proporcionals i tornar els sistemes individualistes.

A partir d'aquests fets veiem de forma clara l'existència de dos models que encara rivalitzen en l'actualitat, com són el d'un model polític enfront un model tècnic.

En el model tècnic veiem que a partir de la representativitat que es deriva del pluralisme ideològic, es tendeix a assignar al Consell un paper actiu fins i tot en l'elaboració de les iniciatives de la política judicial. En canvi el model tècnic configura el Consell com un òrgan personal dels magistrats, encarregat de desenvolupar funcions d'administració i organització.<sup>17</sup>

La posició institucional del CSM, la podem dividir entre dues posicions, la primera seria la de ser un òrgan de l'alta administració, amb competència amb tot el que es refereix a la carrera personal judicial però sense estar subjecta al poder executiu, és a dir que té funcions de tipus administratiu. La segona posició seria la de ser un òrgan d'autogovern, el qual el fa representatiu dels sectors corporatius corresponents i que finalment també realitza la tasca de dirigir la política judicial.

Reconeguts juristes italians com Ferrajoli i Pizzorusso<sup>18</sup>, han destacat que el fet d'arribar a tenir una magistratura autènticament independent ha estat en bona mesura pel paper adoptat pel CSM. En canvi també veiem crítiques a les opinions d'aquests juristes de part d'un corrent conservador liderat pel tres cops president del CSM Silvio Berlusconi, que considera que el

---

<sup>17</sup> Volpe, Giuseppe. "La composición y el papel del Consejo Superior de la Magistratura en el sistema institucional italiano." *UNED, Teoría i Realidad Constitucional*. 2002. pàgs. 66-68.

<sup>18</sup> Íñiguez Hernández, Diego. "Los sistemas de gobierno del poder judicial en el derecho comparado". a: Gerpe Landín, Manuel, i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013 pàgs 34 - 36.

Consell és un òrgan rígid, centralitzat i que a més té una elevada ideològica dels seus membres, ja que actualment s'ha arribat a un equilibri entre els membres laics i els togats del CSM. Els laics representant la relació entre els partits d'un parlament proporcional, i els togats depenen de les corrents organitzatives més rellevants en aquell moment. A Itàlia s'ha arribat a afirmar que el CSM és com una tercera cambra, a causa d'haver estat el centre d'innombrables conflictes.<sup>19</sup>

Tot i les diverses discussions i debats que genera el CSM al país transalpí, el que veiem de forma clara és que ens trobem davant la institució, que en l'àmbit del dret comparat ha expressat de forma més evident l'existència d'un major nivell d'autogovern de la judicatura. És a dir que s'ha aconseguit que el CSM pot garantir un raonable nivell d'independència del poder judicial respecte al poder executiu.<sup>20</sup>

---

<sup>19</sup> Íñiguez Hernández, Diego. “Los sistemas de gobierno del poder judicial en el derecho comparado”. a: Gerpe Landín, Manuel, i Cabellos Espíerrez, Miguel Ángel (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013 pàgs 34 - 36.

<sup>20</sup> Ballester Cardell, Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. Madrid 2007. pàgs. 76 – 77.

## **4. Poder Judicial a la constitució espanyola**

### **4.1. Noció constitucional del Poder Judicial**

#### 4.1.1 Normes

El Consell General del Poder Judicial, en la primera norma que el trobem regulat és a la Constitució Espanyola (CE). L'art.122.2 CE regula que el CGPJ serà l'òrgan de govern del Poder Judicial. En altres articles de la Constitució es regulen altres aspectes i característiques del poder judicial. En l'art.117.1 CE es regula que el Poder Judicial el componen jutges i magistrats i que a la vegada aquests són independents, inamovibles, responsables i sotmesos únicament a l'imperi de la llei. En l'art. 122.1 CE observem que aquests formaran un cos únic, a la vegada que administren la justícia exercint la potestat jurisdiccional des dels jutjats i tribunals, aquesta qüestió la trobem en l'art 117.1 i 3 CE. En l'art 117.5 CE hi ha regulat com s'organitzen i funcionen, que és a partir del principi d'unitat jurisdiccional. I finalment a l'art. 123.1 CE regula aquesta organització del Poder Judicial serà presidida pel Tribunal Suprem.

Amb la regulació que es fa del Poder Judicial en la Constitució en podem extreure dues vessants, en les quals trobem un òrgan diferent al capdavant de cadascuna. En la vessant governativa el Consell General del Poder Judicial, i en la vessant jurisdiccional el Tribunal Suprem.

En els art.149.1.5 i 6 CE ens diu que la regulació del govern del poder judicial, la dels jutjats i tribunals, així com també l'estatut dels jutges i magistrats són competència exclusiva de l'estat. Cal afegir que la Llei Orgànica del Poder Judicial, ens regula de forma expressa la regulació d'aquest òrgan i la de l'estatut judicial.

El règim jurídic del Consell General del Poder Judicial el trobem en la Constitució, i en la Llei Orgànica del Poder Judicial, així com també en els seus reglaments. Hem de destacar que no pot ser objecte de disciplina pels Estatuts d'Autonomia ni per fonts de dret autonòmic.

Donada la naturalesa de la funció que exerceixen els jutjats i tribunals i més explícitament una de les principals característiques dels jutges i magistrats que és la independència, es pot dir que aquests no són òrgans de l'estat, si aquests els entenem com a aparells centrals de poder. Seria millor entendre'ls des d'una altra perspectiva de considerar-los com a elements integrants de l'estat – ordenament, on dintre d'aquests també hi trobaríem ordenaments descentralitzats.

Podem establir que la posició dels jutjats i tribunals com dels jutges i magistrats és la mateixa amb independència del que jutgin.<sup>21</sup>

#### 4.1.2. Funcions

El Consell General del Poder Judicial, forma part de l'adscripció de l'estat – ordenament.. És un òrgan col·legiat compost per vint vocals, més el seu president

La STC 108/1986 va remarcar de forma clara que dintre les seves funcions no entrava cap principi d'autogovern judicial ni tampoc que es tracti d'un òrgan de representació de jutges i magistrats. En el FJ 8 d'aquesta sentència ens diu “que ni tal autonomia i facultat d'autogovern es reconeixen a la CE ni es deriven lògicament de l'existència, composició i funcions del Consell. A la vegada ens afegim que per arribar a la primera conclusió cal la simple lectura del text constitucional, que regula la independència de cada jutge a l'hora d'impartir justícia, sense que en qualitat dels integrants del Poder Judicial se'ls pugui atribuir en preceptes ja citats que tinguin un altre objectiu que el de senyalar que només els jutges, individualment o agrupats en òrgans que puguin exercir jurisdicció jutjant i fent executar lo jutjat. A la vegada tampoc s'imposa l'existència d'un autogovern dels Jutges una deducció lògica de la regulació constitucional del Consell. L'únic que resulta d'aquesta regulació és que s'ha volgut crear un òrgan autònom i que realitzi determinades funcions”.

Un cop vistes quines funcions no se li han atribuït o no té, passarem a veure quines sí que té.

El CGPJ és un òrgan creat per assumir el govern del poder judicial, per així poder excloure qualsevol intervenció que hi pugui haver del poder executiu i de la cúpula de la judicatura. Aquests òrgans tenen un valor molt important per així poder assegurar la separació de poders, a la vegada serveix per garantir la independència judicial i així preservar de forma clara l'estat de dret. La consideració que tenen els jutges i magistrats com els garants dels drets i interessos legítims de totes les persones, i també de forma particular dels drets fonamentals. Així com la funció que tenen els tribunals de controlar les actuacions de les administracions, ens ajuden a comprovar la vital importància de la independència judicial que trobem regulada a l'art 117.1 de la Constitució.

El govern del poder judicial conté un significat que ens exclou tant facultats de direcció política com les de potestats jurisdiccionals, i es centra en l'administració de l'estatut judicial. El CGPJ quan exerceix el govern del poder judicial, consisteix en el conjunt de decisions sobre

---

<sup>21</sup> Murillo de la Cueva, Pablo Lucas. “ La posición constitucional del Consejo i sus relaciones del Consejo con los órganos constitucionales” a: Manuel Gerpe Landín, i Miguel Ángel Cabellos Espiérrez (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013. pàgs 47 - 48.

nomenaments, ascensos, inspeccions i règim disciplinari dels jutges i magistrats. Així mateix també sobre els extrems directament relacionats amb les qüestions anteriors o referents a la seva organització i funcionament, i finalment sobre el funcionament de l'administració de justícia que així li confiïn les lleis.

La vessant governativa no recau exclusivament el CGPJ, sinó que aquest encapçala una estructura en la qual també formen part les Sales de govern del Tribunal Suprem, de la Audiència Nacional, i dels Tribunals Superiors de Justícia, així com els seus presidents i els de les Audiències Provincials. Tota aquesta estructura queda subordinada jeràrquicament el Consell General del Poder Judicial en els terminis legalment previstos. En l'apartat del CGPJ actualment veurem amb més deteniment les funcions que té atribuïdes el CGPJ.<sup>22</sup>

#### 4.1.3. Posició

El CGPJ ja que està cridat a fer efectiva la independència judicial, ha de tenir una posició adequada per a realitzar de la forma més adequada les accions que li són encarregades. Queda clar que aquesta posició no pot ser precària ni subordinada, i que a la vegada ha de tenir al seu abast tots els instruments necessaris per portar a terme les seves funcions. Si no disposa de total llibertat per formar el seu criteri i autonomia per aplicar-lo, serà molt difícil o impossible assegurar i mantenir la independència dels jutges i tribunals.

Tal com ens estableix la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional, podem considerar el CGPJ com un òrgan constitucional. L'art 59.1 i 73 i següents així ens ho mostren ja que l'han inclòs entre els òrgans constitucionals de l'estat. Aquest fet no vol dir expressament que tingui les mateixes característiques que els òrgans d'aquesta naturalesa. El CGPJ no és un element identificador de la forma política d'un estat, és a dir que no és imprescindible. En molts estats democràtics no hi ha institucions semblants a aquesta, i tot i això mantenen i garantitzen la independència judicial. Tenint una vista comparada, veiem com hi ha diferents models per assegurar la independència judicial, i que totes tenen els seus avantatges i inconvenients. Els consells com el nostre no són la pitjor opció, si es contempla des de la perspectiva adequada, i més després de veure el balanç i trajectòria d'aquests més de trenta anys de funcionament.<sup>23</sup>

---

<sup>22</sup> Murillo de la Cueva, Pablo Lucas. "La posición constitucional del Consejo i sus relaciones del Consejo con los órganos constitucionales" a: Manuel Gerpe Landín, i Miguel Ángel Cabellos Espiérrez (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013.pàgs 48 - 50.

<sup>23</sup> . Murillo de la Cueva, Pablo Lucas. "La posición constitucional del Consejo i sus relaciones del Consejo con los órganos constitucionales" a: Manuel Gerpe Landín, i Miguel Ángel Cabellos Espiérrez (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013. pàgs 50 – 51.

Sobre aquest fet és important veure l'opinió que té al respecte Luis María Díez - Picazo, el qual ens diu que en termes de garantia constitucional de la independència judicial no existeix en l'actualitat cap alternativa igual als Consells de la Magistratura, com podrien ser els casos del Conseil Supérieur de la Magistrature francès, el Consiglio Superiore della Magistratura italià, o el CGPJ espanyol. En el model oposat hi trobem la figura del jutge – funcionari anglosaxó.<sup>24</sup>

Cal dir que el Consell té tota l'autonomia necessària i a la vegada no té dependència jeràrquica ni funcional de cap altre òrgan. A la vegada té capacitat per autogovernar-se, dintre dels límits que li concedeix la Constitució i la LOPJ, també té potestats de caràcter administratiu i disposa d'autonomia pressupostària.

Els actes i disposicions del Consell estan sotmeses a l'enjudiciament de la Sala Tercera del Tribunal Suprem ( arts. 58 de la Llei Orgànica del Poder Judicial i 12 b ). Tant els relatius a l'aplicació de l'estatut judicial, com els relacionats en l'esfera de drets i interessos legítims dels empleats públics el seu servei o els ciutadans relacionats amb aquests, poden ser objecte de recurs contenciós – administratiu. D'igual forma que les disposicions en la que es manifesti l'exercici de la potestat reglamentaria. Les sales primera i segona del Tribunal Suprem són les competents per exigir als seus membres la responsabilitat civil o penal que es pogués originar. Finalment veiem que la gestió econòmic - financera del CGPJ és fiscalitzada pel Tribunal de Comptes.

A més de les tasques que constitueixen el govern del Poder Judicial, la Constitució encomana al CGPJ altres facultats específiques de vital importància. Aquestes facultats que se li atorguen són l'elecció del president del Tribunal Suprem, que serà el que presideix el Consell. A la vegada l'art. 159 li atribueix la designació de dos dels magistrats del Tribunal Constitucional. Finalment a l'art. 124 s'exigeix que sigui escoltat pel govern prèviament al nomenament del Fiscal General de l'Estat.

Les previsions que li són atorgades deixen clara la rellevància que se li ha volgut donar al Consell. Una de les atribucions més importants que rep, és la que juntament amb el Govern, el Congrés dels Diputats i el Senat és la de decidir la formació d'una part del Tribunal Constitucional. Aquesta atribució que se li faculta, és una mostra de la valoració que els mereix la garantia de la independència judicial i, en consonància a l'òrgan creat per assegurar-la. Tot el que hem vist fins aquí ens ajuda a veure que no s'assumeixen ni a la vegada és plasmen en el text fonamental les funcions exactes que pot tenir el Consell sinó que només ens les nombra de

---

<sup>24</sup> Díez – Picazo, Luis María. “Notas de Derecho comparado sobre la independencia judicial”. Revista Española de Derecho Constitucional Año 12. Núm. 34. Enero-Abril 1992. pàgs. 35 – 37.

forma molt telegràfica, per tant observem que pot assumir diferents funcions sempre i quan aquestes guardin relació amb la satisfacció del dret a la tutela judicial efectiva.<sup>25</sup>

## 4.2. Evolució legislativa

### 4.2.1 El CGPJ en la llei orgànica 1/1980

A partir de lo establert a l'art.122 CE, es delega a les corts el desenvolupament normatiu del CGPJ. Es va realitzar una regulació molt ràpida i provisional, en conseqüència es va deixar al marge la reforma integral de l'organització del poder judicial. Es va regular només l'elecció, composició, i funcions del CGPJ, a partir de la Llei Orgànica 1/1980 de 10 de gener, del Consell General del Poder Judicial (LOCGPJ). Es va dissenyar un CGPJ en una línia d'autogovern quasi absolut. Aquest òrgan també disposava d'un ampli àmbit de funcions. Aquesta opció no va estar acceptada per tothom, alguns exemples d'aquest desacord serien el Tribunal Suprem i un sector de la magistratura.

El fet de tenir un marge ampli d'autogovern es veu de forma molt clara amb les competències que obté. L'únic que fa la LOCGPJ és preveure el que estableix la Constitució. En l'art. 2 LOCGPJ es regulen les competències relatives a la designació del president del TS i dos magistrats del TC. A la vegada també es regulen atribucions relatives al règim del personal, sobre la designació del secretari general i del personal del consell.

L'art.3 LOCGPJ regula la facultat d'iniciativa o proposta sobre determinades matèries. L'art.4 LOCGPJ regula que el Consell remetrà a les corts i el govern un memòria anual de l'estat i l'administració de justícia. L'art. 5 LOCGPJ conferia al Consell la potestat reglamentària externa aquest fet va generar molta polèmica ja que permetia regular coses que anaven més enllà del funcionament intern del propi CGPJ. Amb aquestes competències atribuïdes veiem que el legislador va reconèixer un règim ampli d'autogovern judicial.

En els treballs constituents no es va arribar a cap acord sobre la designació dels vocals judicials. Al final es va deixar el sistema obert i deixar la qüestió en mans del legislador. A l'art.8 LOCPGJ es regula que dels dotze vocals judicials, tres seran magistrats del TS, sis magistrats i tres jutges. Afegir també que els vocals eren escollits pels propis jutges mitjançant eleccions. Aquest aspecte també va ser fortament discutit. Un altre dels aspectes que va ser fortament

---

<sup>25</sup> Murillo de la Cueva, Pablo Lucas. “ La posición constitucional del Consejo i sus relaciones del Consejo con los órganos constitucionales” a: Manuel Gerpe Landín, i Miguel Ángel Cabellos Espiérrez (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013. pàgs 50 – 51.

discutit va ser el règim de constitució de les associacions de jutges i magistrats, ja que es va regular de forma ràpida i deficient. Aquest era un aspecte molt important degut al sistema d'elecció dels vocals de procedència judicial. Amb la composició d'aquest consell s'observa una clara intenció d'afavorir la influència de les visions judicialistes en el funcionament i la posició del Consell. Aquesta qüestió ve molt relacionada amb la intenció anomenada anteriorment de dotar el consell amb un ampli autogovern.<sup>26</sup>

#### 4.2.2 El CGPJ en la llei orgànica 6/1985

Amb el desenvolupament legislatiu de la llei orgànica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial (LOPJ), es realitza un canvi de sistema totalment diferent a l'anterior.

El model anterior no va arribar a adaptar-se dintre de l'organització de l'administració de justícia. Aquesta reforma era molt necessària, ja que hi va haver diversos enfrontaments entre el Consell i els poders polítics. A més el consell va interpretar de forma molt àmplia algunes de les competències atribuïdes. En aquesta reforma estava clar que es retallarien de forma considerable les atribucions que tenia el consell. En referència a la composició no semblava que hi hagués d'haver gaires canvis, però al final va passar tot el contrari tal com veurem a continuació.

Primer observarem quines són les competències que regula la LOPJ.

D'altra banda en la designació d'alts càrrecs de l'estat es mantenen les atribucions, tant sols hi ha petites modificacions com són les que s'estableix el sistema de majoria necessària de tres cinquens per l'elecció del president del TS i del CGPJ i per la proposta dels magistrats del TC, regulat en els art. 123 i 107 LOPJ. A diferència de l'anterior legislació també designaran els presidents de la sala i magistrats del TS, regulat en els art.127.1 i 3 LOPJ i també escolliran els presidents dels TSJ (art. 127.4 LOPJ). A la LOPJ també es va regular un aspecte tan important com és el d'inspecció de jutjats i tribunals, ho van regular els art. 107.3 LOPJ i 171.1 LOPJ, també es va crear un òrgan com el servei d'inspecció. En aquest àmbit també hi trobem una certa participació del poder polític, quan el govern pot instar a la inspecció de qualsevol jutjat o tribunal. El principal objectiu d'aquestes atribucions és la comprovació i el control del funcionament de l'administració de justícia.<sup>27</sup>

---

<sup>26</sup> Ballester Cardell, Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. 2007. pàgs. 193 – 201.

<sup>27</sup> Ballester Cardell, Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. 2007. pàgs 207 – 234.



Un altre grup de competències és el referent a l'aplicació de l'estatut personal de jutges i magistrats. És a dir que el consell és l'encarregat de seleccionar, formar, preveure els destins, ascensos així com també del règim disciplinari, art.107.4 LOPJ.

La LOPJ també atribueix competències en referència a la potestat disciplinària sobre jutges i magistrats. Aquests és un dels aspectes més sensibles i a la vegada més complicats. L'exigència de responsabilitat disciplinària regulada els art. 414 – 424 LOPJ, provoca incomoditat als jutges i magistrats ja que veuen aquestes mesures com un fet que pot retallar la seva independència. El problema més greu que es planteja és que els vocals d'origen judicial és a dir els jutges, controlin els propis jutges.

Un dels aspectes més rellevants és el de la potestat reglamentària. En l'antiga LOCGPJ es regulava de forma molt ambigua aquesta potestat, aquest fet va comportar una lectura extensiva d'aquesta potestat. Amb la LOPJ es van establir uns paràmetres més restrictius, s'especifica en l'art. 110 que podrà dictar reglaments del seu personal, organització i funcionament. Per últim veiem que la LOPJ també regula les atribucions sobre l'elaboració i elevació de la memòria davant les Corts Generals, sobre l'estat funcionament i activitats del propi Consell, regulat a l'art. 109.1 LOPJ.

Referent a la composició el govern no tenia intenció de realitzar gaires canvis significatius. Però tot va canviar amb la proposta del diputat Bandrés. Aquesta proposta consistia en la supressió de l'elecció judicial dels membres de la judicatura, que passarien a ser elegits tots per les cambres. Aquesta qüestió va ser objecte de molt debat, però finalment es va regular aquesta proposta. A partir d'aquesta regulació es va obrir un gran debat doctrinal, sobre la conveniència dels sistemes de designació dels membres del CGPJ. Arran d'aquest fet es va interposar un recurs d'inconstitucionalitat contra la LO 1/1985. Amb la resolució d'aquest recurs es va confirmar la constitucionalitat del sistema de designació parlamentària que regulava la LOPJ. Tot i el TC considerar constitucional la designació parlamentària de la totalitat dels membres, aquest realitza una advertència important. Recalca que amb aquesta modificació hi pot haver el perill que els partits polítics interfereixin en la designació dels vocals i imposin criteris ideològics i interessos polítics dels partits, així com discriminar l'interès general.<sup>28</sup>

#### 4.2.3 El CGPJ en la llei orgànica 16/1994

Nou anys després de la reforma de la LOPJ 6/1985 es va tornar a tornar a realitzar una reforma mitjançant la Llei Orgànica 16/1994 de 8 de novembre. Després de quasi deu anys des de

---

<sup>28</sup> Ballester Cardell, Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. 2007. pàgs 239 – 252.

L'última es va poder acumular la suficient experiència per realitzar una nova regulació i millorar-ne certs aspectes.

Un dels aspectes més importants que va aportar aquesta reforma va ser la creació dels Tribunals Superiors de Justícia, que culminaran l'organització judicial de la Comunitat Autònoma. Aquests tribunals els trobem regulats els art. 70 – 79 de la LOPJ. Aquest fet va implicar la desaparició de les Audiències Territorials que fins llavors eren els òrgans jurisdiccionals supraprovincials d'àmbit no nacional. Aquesta modificació va regular la participació de les CCAA en diversos aspectes com en la gestió del personal no judicial, que ho trobem regulat a l'art. 455 LOPJ. O la participació en la delimitació de la demarcació judicial o en la gestió de mitjans materials.

A més es va reformar la competència del CGPJ en la selecció de jutges i magistrats, d'aquesta manera el Consell va recuperar les competències que tenia abans de la regulació de l'any 1985. Ho veiem regulat en l'art. 301 LOPJ i següents. Es va introduir la possibilitat que el CGPJ pogués atribuir en exclusiva el coneixement de determinats aspectes de les execucions en tots els òrgans jurisdiccionals a un o diferents jutges, i en la situació que la circumscripció existeixin diferents jutjats de la mateixa classe, s'optarà per l'especialització d'alguns jutjats en determinats aspectes. També es desenvoluparà la potestat reglamentaria del CGPJ. A la vegada existirà la necessitat d'adaptar les competències del CGPJ en matèria pressupostària. A la condició d'òrgan constitucional equiparant-los al Tribunal Constitucional o a les Corts Generals com a òrgans amb autonomia pressupostària..<sup>29</sup>

#### 4.2.4 El CGPJ en la llei orgànica 2/2001

Un pacte d'estat entre els dos grans partits va propiciar una modificació legislativa de la LOPJ en matèria de composició del CGPJ. El 28 de juny va ser aprovada la Llei orgànica 2/2001, sobre composició del CGPJ. En aquesta llei es dotar d'una nova redacció els art. 111 – 116 de la LOPJ. Aquests articles ens regulen aspectes com la composició del consell, art.111 LOPJ. Els art. 112 – 113 ens regulen els mètodes i les especificitats de l'elecció dels vocals. L'art. 114 LOPJ regula aspectes sobre la renovació del Consell, el 115 LOPJ regula aspectes organitzatius de l'òrgan, i el 116 regula aspectes com cessaments i substitucions. A continuació veurem amb més detall els elements més destacats d'aquesta regulació.

L'art. 112 d'aquesta llei es refereix a la designació dels dotze membres entre jutges i magistrats de la carrera judicial. Aquest article preveu la participació activa de jutges i magistrats en el

---

<sup>29</sup> Ministerio de Justicia: Dirección general de relaciones con la administración de justicia. “Apéndice relativo a modificaciones de la ley orgánica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial.” Madrid. 2011. pàg 5.

procés de preselecció dels candidats per ser nomenats membres del Consell. En aquest article també se'n diu que cada cambra proposarà sis vocals per majoria de tres cinquens, amb la diferència que en aquesta regulació la presentació prèvia de candidats correspon als jutges i magistrats. A destacar també la regulació que es fa de la presentació de candidats procedents de la judicatura. Es regula que el nombre màxim de candidats a elegir serà de trenta-sis. Les propostes podran venir d'associacions judicials, i de jutges independents que representin almenys un dos per cent de jutges en actiu. Aquesta norma vol assegurar la participació tant dels jutges afiliats a les associacions professionals com de jutges independents en la selecció de candidats. L'art.112.3 LOPJ regula que cada associació escollirà d'acord amb els seus estatuts el sistema d'elecció dels candidats que li correspon presentar. A la vegada també destacar l'art. 112.4 que disposa que primer elegiran els sis vocals el ple del congrés, i després el senat elegirà els altres sis entre els trenta que quedin.<sup>30</sup>

#### 4.2.5. El CGPJ en la llei orgànica 19/2003

L'any 2003 es va produir una nova modificació de la LOPJ, mitjançant la Llei Orgànica 19/2003, de 23 de desembre. Aquesta modificació va ser la que va modificar menys aspectes relacionats amb el CGPJ. Es va introduir la limitació temporal de deu anys per als lletrats del CGPJ, es realitza aquesta limitació per evitar un allunyament temporalment excessiu dels lletrats de les tasques jurisdiccionals. També es va regular entre les competències reglamentàries del CGPJ, el fet d'acordar el caràcter exclusiu de determinats òrgans judicials. Pel coneixement de determinats assumptes en el seu ordre jurisdiccional, podríem dir que es busca una especialització de jutjats en determinades qüestions. Aquesta qüestió està regulada amb el modificat art.98 LOPJ.<sup>31</sup>

#### 4.2.6. El CGPJ en la llei orgànica 4/2013

La llei orgànica 4/2013, de 28 de juny de reforma del CGPJ ha estat l'última reforma que s'ha produït de la LOPJ. Amb aquesta reforma es va voler realitzar una reforma en profunditat de l'estructura i funcionament del CGPJ, per intentar posar fi als problemes que hi ha hagut al llarg de tots els anys. En aquesta nova llei es va introduir un nou llibre VII sobre el CGPJ, per no haver de modificar tots els articles anteriors, que van ser suprimits

---

<sup>30</sup> Maria Ballester Cardell. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. 2007. pàgs 278 – 284.

<sup>31</sup> Ministerio de Justicia: Dirección general de relaciones con la administración de justicia. “Apéndice relativo a modificaciones de la ley orgánica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial.” Madrid. 2011. pàgs 7 – 8.

Amb referència al nou contingut de la llei veiem que les atribucions del Consell no s'han modificat en excés. Trobem tres aspectes a destacar, el primer que l'activitat internacional del consell serà coordinada amb el Ministeri d'Assumptes Exteriors. La segona que la potestat reglamentària amb caràcter general s'ha de referir a l'àmbit estrictament intern o domèstic, tot i que la llei regula algunes excepcions. I per últim que el Consell elabora el seu pressupost, i aquest s'integra amb una secció independent dins els pressupostos generals.

Els canvis que s'han realitzat en termes de designació és que ara són els propis jutges i magistrats que es presentaran com a candidats amb una sèrie d'avalis ja siguin d'altres jutges o associacions. A la vegada també s'establirà una proporció entre magistrats del TS, magistrats amb una determinada antiguitat i magistrats o jutges de menys antiguitat. Tots aquests aspectes els veurem de forma més detallada en el punt sis d'aquest treball.

Una de les novetats importants va ser que ja no serà possible la pròrroga del consell, tret que cap de les cambres compleixi el mandat de designació. Amb la presència dels vocals designats per una sola cambra el Consell i juntament amb els vocals no renovats per l'altra cambra es podrà constituir el nou Consell.

El fet que ha provocat més polèmica en aquesta regulació, és que els vocals que no formin part de la comissió permanent exerceixin el seu càrrec a temps parcial.

En matèria d'organització i funcionament del Consell, existirà un nou repartiment de competències entre els òrgans. En primer lloc veiem com es suprimeix la comissió de qualificació, les funcions d'aquesta passa a realitzar-les la comissió permanent. En aquesta nova llei es dóna molta importància a la comissió permanent, que al marge del règim disciplinari, rep la totalitat d'atribucions referents al funcionament.

Les decisions importants segueixen sent del ple, com la de nomenar presidents, magistrats del TS, o aprovar reglaments del Consell. Altres aspectes a destacar són que el president del TS serà auxiliat, o si correspon ser substituït el substituirà el vicepresident del TS. Aquest vicepresident serà escollit pel ple del Consell. I que per evitar el bloqueig en la presa de decisions aquestes es prenguin per majoria simple, a no ser que la LOPJ exigeixi una altra cosa.

Cal destacar també la transformació de la comissió disciplinària. Es crea la nova figura de Promotor de l'Acció Disciplinària, aquest haurà de realitzar la incoació o instrucció del procediment i la formulació del plec de càrrecs. L'encarregat d'aquesta figura ha de ser un membre amb molta experiència de la carrera judicial, el qual haurà d'investigar les infraccions i sostenir l'acusació. La comissió permanent podrà d'ofici o a instància de part ordenar la incoació o la iniciació d'un procediment disciplinari. En aquest nou model la comissió disciplinària actua de tribunal, es limita a jutjar els procediments disciplinaris per infraccions

greus o molt greus, i estableix les sancions corresponents. En els següents apartats del treball veurem amb més detall aquesta nova regulació de la LOPJ.<sup>32</sup>

---

<sup>32</sup> Noticias Jurídicas. 2015. Wolters Kluwer España, S.A. 7 de maig de 2015. <http://noticias.juridicas.com/>

## **5. El Consell General del Poder Judicial actualment**

### **5.1. Composició**

El Consell General del Poder Judicial estarà format pel President del Tribunal Suprem, que també el presidirà, i per vint vocals més. Aquests vint vocals seran dotze jutges o magistrats en servei actiu a la carrera judicial, i vuit juristes de reconeguda competència. Regulat a l'art. 566 LOPJ.

Aquests vocals seran designats per les Corts Generals. Tant el Congrés com el Senat, elegiran per majoria de tres quints dels seus membres. Cada cambra escollirà deu vocals, quatre entre juristes de reconeguda competència amb més de quinze d'exercici i sis vocals corresponents al torn judicial. A la vegada les cambres designaran tres substituïts per cada torn. Aquests aspectes els trobem regulats a l'art. 567 LOPJ.

Els vocals seran nomenats pel Rei mitjançant reial decret, seguidament prendran possessió del càrrec i es celebrarà la sessió constitutiva. Els vocals tenen un mandat de cinc anys, i el Consell serà renovat de forma total amb l'excepció del president que pot ser escollit un sol cop més. Cal afegir que el Consell sortint continua realitzant funcions fins que el nou Consell pren la possessió, ja que així no hi ha cap buit de poder.

En el moment en què un dels vocals cessi del seu exercici anticipadament, es procedirà a la seva substitució pel mateix procediment pel que va ser nomenat el vocal sortint. El President del Consell ho posarà en coneixement de la cambra corresponent i es seguirà el mateix procediment. El mandat del vocal finalitzarà quan finalitzi el període en què s'ha integrat. Aquest aspecte el trobem a l'art. 571 LOPJ. En l'apartat 6 d'aquest treball es parlarà amb més profunditat de la composició i la forma d'escollir els vocals.<sup>33</sup>

### **5.2. Estructura interna del consell general del poder judicial**

El Consell General del Poder Judicial està compost per diferents òrgans, els trobem regulats en LOPJ dintre el títol IV dels òrgans del CGPJ. Hi trobem: el president, el ple, la comissió permanent, la comissió disciplinària i promotora de l'acció disciplinària i la comissió d'igualtat. Així mateix el Consell també està format per òrgans tècnics, regulats dins el títol V dels òrgans tècnics i del personal del CGPJ.

---

<sup>33</sup> Espanya. Llei orgànica 6/1995, de 1 de Juliol, del Poder Judicial. «BOE» núm. 157, de 02/07/1985. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-12666>

El President del CGPJ serà nomenat pel rei a proposta del Consell entre els membres de la carrera judicial amb la categoria de Magistrat del Tribunal Suprem i amb les condicions exigides per ser President de Sala, o ser un jurista de reconegut prestigi, amb més de vint-i-cinc anys d'experiència. Aquest president serà proposat pel ple del Consell per majoria de tres cinquens dels membres. Aquestes qüestions les trobem regulades a l'art. 586 LOPJ.

En l'article següent trobem que el President tindrà un mandat de cinc anys igual que el Consell que l'ha elegit. A diferència dels vocals el President podrà ser reelegit per un sol cop més.

De la mateixa forma l'art. 122 CE, ens regula que el president del CGPJ també ho serà del Tribunal Suprem.

El president del CGPJ té una sèrie de funcions atribuïdes relacionades amb la direcció de l'òrgan, les trobem regulades a l'art. 598 LOPJ. Aquest tindrà la representació de l'òrgan, la potestat de convocar i presidir les sessions del ple i de la comissió permanent, sotmetrà el ple a les propostes que consideri oportunes en matèries de la competència del ple o de la comissió permanent, també sotmetrà al ple les propostes de nomenament dels magistrats del Tribunal Suprem, aquestes són unes quantes de les funcions que haurà de realitzar el president a més del que li estableix la LOPJ.

A l'art. 588 LOPJ, se'ns regula els supòsits en què el president cessarà en l'exercici del seu càrrec. Que són: per haver expirat el termini del seu mandat, per la seva pròpia renúncia, o a proposta del ple del consell per causa de notòria discapacitat o incompliment greu.<sup>34</sup>

L'òrgan del Consell que podríem dir que té més importància és el Ple. Aquest és l'encarregat de prendre les decisions del Consell, així com també d'expressar la voluntat d'aquest.

A l'art. 600 LOPJ regula que el ple es reunirà en sessió ordinària un cop al mes.

En el mateix article se'ns regula que el ple estarà constituït de forma vàlida, quan hi hagi un mínim de deu vocals i el president. En les sessions que es realitzi l'elecció del president del Tribunal Suprem i del Consell General del Poder Judicial el ple haurà de comptar amb la presència d'almenys dotze dels seus membres per ser el nomenament vàlid.

El ple es reunirà quan el president el convoqui, en sessions ordinàries o extraordinàries a disposició del que és determini en el reglament d'organització aprovat pel propi Consell. Estaran obligats a realitzar un ple extraordinari quan així ho sol·licitin cinc dels seus membres.

El ple del CGPJ té atribuïdes un seguit de competències, així ho trobem regulat a l'art. 599 LOPJ. EL ple tindrà competència per proposar per majoria de tres cinquens els dos magistrats del Tribunal Constitucional el qual n'és l'encarregat de designar-los. A més proposarà el

---

<sup>34</sup> Espanya. Llei orgànica 6/1958, de 1 de Juliol, del Poder Judicial. «BOE» núm. 157, de 02/07/1985. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-12666>

nomenament del president del Tribunal Suprem i del Consell General del Poder Judicial, així com també haurà de realitzar un informe previ sobre el nomenament del Fiscal General.

També tindrà competències per a nombrar el vicepresident del Tribunal Suprem, el secretari general, i el vicesecretari general del CGPJ.

Sobre les competències en matèria de nomenaments per a càrrecs, també veiem que nombrarà o proposarà els nomenaments que impliquin una apreciació de mèrits o marge de discrecionalitat. I finalment també designarà els components de les diferents comissions.

La LOPJ també li atribueix altres competències com: exercir la potestat reglamentària, aprovar el pressupost del Consell, aprovar la memòria anual, resoldre expedients disciplinaris en referència a la separació de la carrera judicial, i aprovar els informes sobre avantprojectes de llei o de disposicions generals que es sotmetin el seu dictamen.

La comissió permanent serà elegida anualment pel ple del Consell. Aquesta comissió estarà formada pel president del CGPJ i del Tribunal Suprem que a la vegada serà qui la presidirà, i per cinc vocals. En aquest aspecte destacar que actualment a les Corts existeix un debat sobre una reforma que elevarà a set el nombre de membres de la comissió permanent. Aquests vocals tres seran nombrats pel torn judicial i els altres dos pel torn de juristes de reconeguda competència. Aquesta comissió com ja s'ha dit serà elegida anualment, així doncs s'intentarà que tots els vocals del Consell, formin part d'aquesta comissió, amb l'excepció dels membres de la comissió disciplinària. A la vegada veiem que el CGPJ serà l'encarregat de determinar en el reglament d'organització i funcionament, els casos i la forma com es realitzaran les substitucions dels vocals titulars que no puguin formar part de la comissió per uns nous vocals. Quant a les atribucions que rep la comissió permanent veiem que tindrà totes les atribucions que no estiguin reservades ni a la presidència, ni al ple, ni a les diferents comissions disciplinària, d'igualtat o la comissió d'assumptes econòmics. Les principals funcions que ha de realitzar són les de preparar les sessions del ple, i assegurar la correcta execució dels acords del ple del Consell.

La comissió disciplinària serà elegida pel ple per un mandat de cinc anys. Aquesta comissió estarà composta per set vocals, quatre del torn judicial i tres més del torn de juristes de reconeguda competència. Aquesta comissió actuarà amb l'assistència de tots els seus membres i la presidència recaurà sobre el vocal d'origen judicial amb més categoria i antiguitat. L'art.603 LOPJ ens diu que si s'ha de substituir algun dels components, el substitut serà de la mateixa procedència.

A l'art. 604 LOPJ ens regula les atribucions que tindrà la comissió. Aquesta serà l'encarregada de resoldre els expedients disciplinaris incoats per infraccions greus i molt greus, a la vegada també podrà imposar les sancions corresponents a jutges i magistrats.



Amb la llei 4/2013 de reforma del Consell General del Poder Judicial, es va crear una nova figura dins el Consell que és la de Promotor de l'Acció Disciplinària. En l'art 605 LOPJ ens regula que la recepció de queixes sobre funcionament dels òrgans judicials, la recepció de denúncies, la iniciació i instrucció d'expedients disciplinaris i la presentació dels càrrecs davant de la comissió disciplinària corresponen a aquesta figura, el Promotor de l'Acció Disciplinària. Aquest promotor serà nomenat pel ple, i la durada del seu mandat serà la mateixa que el Consell que l'ha nomenat. Per a la plaça el Consell realitzarà una convocatòria entre magistrats del Tribunal Suprem i magistrats de vint-i-cinc anys d'antiguitat en la carrera judicial. El promotor romandrà en serveis especials en la carrera judicial, i realitzarà de forma exclusiva les funcions inherents al càrrec. Veiem que el promotor només pot ser cessat del seu càrrec per incompliment greu o per incapacitat. En la regulació també hi trobem regulat el supòsit en cas que el promotor no pogués exercir les seves funcions de forma temporal, la comissió permanent buscarà un substitut que reuneixi les mateixes condicions. Aquesta sèrie d'aspectes sobre el promotor els trobem regulats a l'art. 606 LOPJ.<sup>35</sup>

Aquest promotor ha de seguir una sèrie d'aspectes bàsics quan realitzi les funcions que té atribuïdes, com són: instruir els expedients disciplinaris incoats els membres de la Carrera Judicial, fer que es compleixin les garanties constitucionals i legals en la tramitació dels expedients disciplinaris, coordinar els criteris d'actuació en matèria d'investigació, tramitar i resoldre les queixes i denúncies de contingut disciplinari formulades davant el Consell i transmetre-les a la Comissió disciplinària, i finalment ha de garantir l'exercici adequat de la funció d'investigació i instrucció de les infraccions disciplinàries judicials. En referència Quant a les competències, veiem que n'ha de realitzar essencialment dues: la recepció de queixes i denúncies, i la incoació, instrucció i formulació de plecs de càrrecs, i en el seu cas una proposta de resolució davant la Comissió Disciplinària.<sup>36</sup>

Una de les altres comissions dintre del CGPJ és la comissió d'assumptes econòmics. Aquesta estarà integrada per cinc vocals, que seran elegits de forma anual pel ple. Per la seva actuació serà suficient amb l'assistència de tres membres. Les funcions que haurà de realitzar aquesta comissió són la de realitzar estudis i projectes de caràcter econòmic i financer, controlar l'activitat financera i comptable de la gerència i tot aquell seguit de funcions que siguin útils i

---

<sup>35</sup> Espanya. Llei orgànica 6/1985, de 1 de Juliol, del Poder Judicial. «BOE» núm. 157, de 02/07/1985. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-12666>

<sup>36</sup> C.G.P.J – Poder Judicial. 2014. Consell General del Poder Judicial. 23 de febrer de 2015. <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial>

necessàries pel correcte funcionament del Consell en matèria econòmica. Els aspectes referents a aquesta comissió els trobem regulats a l'art. 609 LOPJ.

L'última comissió que trobem dins el Consell és la d'igualtat. De la mateixa manera que les anteriors els seus membres són elegits pel ple anualment, l'única diferència amb les anteriors és que s'atén el principi d'equilibri entre homes i dones. Aquesta comissió estarà formada per tres vocals i serà presidida pel vocal de més antiguitat en l'exercici de la seva professió jurídica. Aquesta comissió a diferència de les anteriors actuarà amb l'assistència de tots els seus components. En els casos de transitòria impossibilitat o absència justificada la comissió permanent designarà un substitut que preferiblement serà del mateix sexe. Les funcions que haurà de realitzar aquesta comissió, són les d'assessorar el ple sobre les mesures adequades a adoptar per integrar activament el principi d'igualtat entre homes i dones en l'exercici de les atribucions del CGPJ. De forma especial li correspondrà elaborar els informes previs sobre l'impacte de gènere dels reglaments i proposar mesures per millorar la igualtat en la carrera judicial. Aquesta comissió també li correspondrà l'estudi i seguiment de la resposta judicial en matèria de violència domèstica i de gènere.<sup>37</sup>

El CGPJ també té una sèrie d'òrgans tècnics que l'ajuden a desenvolupar i a portar a terme les funcions que té atribuïdes.

El primer òrgan que trobem és la secretaria general. Aquesta secretaria estarà formada pel secretari general i pel vicesecretari general. Aquesta secretaria té encarregada la direcció i la coordinació de tots els òrgans tècnics i del personal al servei del CGPJ. A la vegada també realitzarà funcions en aspectes com la gestió del pressupost o la preparació dels actes del Consell, a més de les funcions que li estableixi el reglament. Aquesta òrgan tècnic el trobem regulat en els art. 612 – 614 LOPJ.

L'altre òrgan tècnic que trobem és de servei d'inspecció, que estarà sota la dependència de la Comissió Permanent. Realitzarà funcions de comprovació i control del funcionament dels serveis de l'Administració de Justícia. El nombre de components d'aquesta comissió serà determinat pel reglament d'organització i funcionament del Consell. Aquest òrgan el trobem regulat a l'art. 615 LOPJ.

---

<sup>37</sup> Espanya. Llei orgànica 6/1985, de 1 de Juliol, del Poder Judicial. «BOE» núm. 157, de 02/07/1985. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-12666>

El gabinet tècnic serà l'altre òrgan que hi trobem. Aquest serà l'encarregat de l'assessorament i l'assistència tècnica – jurídica dels òrgans del Consell. El nombre de lletrats que composin aquesta comissió també estarà establert mitjançant reglament. Aquest òrgan el trobem regulat a l'art. 616 LOPJ.

L'òrgan tècnic de l'escola judicial, és el que s'encarregarà de les competències en matèria de selecció i formació dels jutges i magistrats. Els professors d'aquesta escola judicial seran designats per la comissió permanent. Aquest òrgan el trobem regulat els art. 617 – 618 LOPJ.

I finalment l'últim òrgan tècnic és el Centre de Documentació Judicial. Aquest serà l'encarregat de la selecció, ordenació, tractament, difusió i publicació de la informació legislativa, jurisprudència i doctrinal. Estarà regulat a l'art. 619 LOPJ.<sup>38</sup>

### **5.3. Estatut dels membres del Consell General del Poder Judicial**

L'estatut dels vocals del Consell el trobem regulat entre els articles 579 i 584 de la LOPJ ambdós inclosos.

A l'article 579 se'ns regula que tots els vocals que no formin part de la comissió permanent, podran seguir en actiu ja sigui realitzant la seva activitat professional d'advocats o seguint amb el seu lloc dins de la carrera judicial, o en algun altre cos de funcionaris.

Els vocals que formin part de la comissió permanent hauran de realitzar la seva tasca amb caràcter exclusiu i passaran a formar part de la situació administrativa de serveis especials en el seu cos d'origen. També queda regulat de forma expressa que no serà compatible el càrrec de vocal amb dedicació exclusiva amb la realització simultània d'altres responsabilitats governatives en l'àmbit judicial. En els casos que hi hagi aquesta simultaneïtat de càrrecs, es procedirà a la substitució segons la legislació vigent. L'últim apartat de l'art. 579 ens regula un fet molt obvi, com és el que els vocals tenen l'obligació d'assistir a totes les sessions del ple, tret que tinguin una causa justificada.

Seguint amb les incompatibilitats dels vocals del Consell trobem que el seu exercici de vocal serà incompatible amb qualsevol altre càrrec públic, llevat que es tracti d'un càrrec no electe i sigui del servei en el cos que pertanyen. Pels vocals del CGPJ regiran les causes d'abstenció i de recusació que legalment s'hagin establert per a les autoritats i pel personal al servei de l'Administració de Justícia.

---

<sup>38</sup> Espanya. Llei orgànica 6/1985, de 1 de Juliol, del Poder Judicial. «BOE» núm. 157, de 02/07/1985. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-12666>

A continuació veiem que els vocals no podran utilitzar la seva condició de membres del Consell en l'exercici de la seva professió, ni tampoc amb qualsevol fi públic o privat que sigui aliè al seu exercici com a vocal del Consell. Incomplir aquesta prohibició és considerat un incompliment molt greu dels deures inherents al càrrec de vocal. Quan es produeix una situació d'aquest tipus el ple per majoria de tres cinquens pot destituir el vocal. Tots aquests aspectes els trobem regulats a l'art. 581 LOPJ. L'art. 582 LOPJ ens regula els supòsits en què els vocals cessaran dels seus càrrecs. Un dels motius i el més habitual és per haver finalitzar els cinc anys del seu mandat. També cessaran per renúncia acceptada pel president del Consell, incapacitat, incompliment greu. Trobem que els vocals d'origen judicial també cessaran quan deixen d'estar en servei actiu de la carrera judicial. En aquest cas hi trobem una excepció prevista a l'art. 579.2 LOPJ.

L'art. 584 LOPJ ens regula altres casos en què els vocals no podran exercir cap altre càrrec de la carrera judicial. Ens diu que els vocals no podran ser promoguts durant el seu mandat a la categoria de Magistrat del Tribunal Suprem o a Magistrat del Tribunal Constitucional, ni tampoc per qualsevol altre càrrec de la carrera judicial.

Finalment l'art. 584 bis LOPJ ens regula les retribucions que rebran els vocals del Consell. En el primer apartat ens diu que el membres que tinguin un càrrec amb caràcter exclusiu rebran la retribució que es fixi com única i exclusiva en atenció a la importància de la funció que realitza. Els vocals del CGPJ que no realitzin el seu càrrec de forma exclusiva rebrà dietes per assistència al Ple o a les Comissions corresponents. Aquests vocals no tindran dret a rebre cap altra classe de remuneració pel càrrec de vocal.<sup>39</sup>

#### **5.4 Competències del Consell General del Poder Judicial**

Les funcions i les competències del consell les trobem distribuïdes en nou grans àrees, a la vegada cal remarcar que el CGPJ exerceix les seves competències en tot el territori nacional d'acord amb la Constitució i la LOPJ, regulat a l'art. 558 LOPJ.

Nomenaments reglats i discrecionals

El Consell té atribuïdes potestats pel nomenament dels següents càrrecs:

---

<sup>39</sup> Espanya. Llei orgànica 6/1985, de 1 de Juliol, del Poder Judicial. «BOE» núm. 157, de 02/07/1985. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-12666>

Proposar el nomenament del president del Tribunal Suprem i del CGPJ, el candidat ha de ser elegit pel ple, per majoria de tres cinquens del ple. El president finalment és nomenat pel rei mitjançant reial decret.

També proposa el nomenament de jutges i magistrats, magistrats del Tribunal Suprem, així com de dos magistrats del Tribunal Constitucional.

Nomenar el Vicepresident del Tribunal Suprem, el Secretari General, el Vicesecretari del CGPJ, nomenar el promotor de la Acció Disciplinària i el cap de la Inspecció de Tribunals. Així com nomenar el Director de l'Escola Judicial i els seus professors, el Director del Centre de Documentació Judicial i la resta del seu personal. I finalment nomenar el Director del Gabinet Tècnic del CGPJ i el personal dels serveis administratius. Totes aquestes qüestions referents a nomenaments les trobem regulades a l'art. 560.1 LOPJ.<sup>40</sup>

### Inspecció dels Jutjats i Tribunals

El consell té competència sobre la inspecció i la vigilància sobre tots els jutjats i tribunals, per així vetllar pel bon funcionament i control de l'administració de justícia.

El servei d'inspecció és l'encarregat d'exercir aquesta potestat. Aquest servei d'inspecció realitza actuacions i visites als jutjats i tribunals, rep i comprova les denúncies dels ciutadans, i sota la dependència de la Comissió Permanent, realitzarà la comprovació i control del funcionament dels serveis de la Administració de Justícia. Aquestes qüestions les trobem regulades a l'art. 560.1 8è. La figura encarregada de realitzar aquestes tasques és el Servei d'Inspecció regulat a l'art. 615 LOPJ.<sup>41</sup>

### Règim disciplinari judicial

El CGPJ és l'encarregat d'aplicar les normes disciplinàries que regulen l'incompliment de les responsabilitats professionals d'un jutge, tant les que afecten el seu exercici professional com el de les relacions amb els ciutadans i professionals de l'administració de justícia. El jutge en l'exercici de la seves funcions, guarda relació en termes generals amb deu principis, que són: independència, imparcialitat, sotmetre's a la llei, integritat i honradesa, esperit de servei i tracta adequat a companys professionals i ciutadans, respecte a les parts que intervenen en el procés, sotmetre's el procés degut, resolució dels processos en un termini raonable, motivació de les relacions judicials i finalment l'obligació de guardar secret professional. El Consell porta a

---

<sup>40</sup> *C.G.P.J – Poder Judicial. 2014.* Consell General del Poder Judicial. 23 de febrer de 2015. <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial>

<sup>41</sup> *C.G.P.J – Poder Judicial. 2014.* Consell General del Poder Judicial. 23 de febrer de 2015. <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial>

terme aquestes atribucions a partir de la Comissió Disciplinària i del Promotor de l'Acció Disciplinària, aquestes figures les trobem regulades a l'art. 603 – 608.<sup>42</sup>

### Formació judicial

El Consell realitza les funcions de selecció i de formació dels jutges i magistrats, així com també de l'adaptació a les innovacions jurídiques que puguin afectar en l'exercici de les seves funcions.

L'Escola judicial és l'encarregada de la selecció i la preparació tècnica dels jutges.

Aquesta escola s'ocupa, dels processos de selecció de jutges i magistrats i de la formació inicial dels futurs jutges. Aquesta formació consisteix en un primer any que és acadèmic, i en un segon que consisteix en fer pràctiques al jutjat. Aquesta escola també realitza tasques de formació continua dels jutges i magistrats. Aquesta atribució la trobem regulada a l'art. 560.1 11è LOPJ, i l'òrgan tècnic que la porta a terme és l'Escola Judicial art. 617 – 618 LOPJ.<sup>43</sup>

### Potestat reglamentària

El CGPJ exerceix la potestat reglamentària en les matèries que així ha previst i regulat la Llei Orgànica del Poder Judicial en el seu art. 560.1 16è. Aquestes són: organització i funcionament del CGPJ, personal del CGPJ en el marc de la legislació sobre la funció pública, òrgans de govern de jutjats i tribunals, publicitat de les actuacions judicials, publicació i reutilització de les resolucions judicials, habilitació de dies i hores, així com la fixació de les hores de l'audiència pública, constitució dels òrgans judicial de fora de la seu, especialització dels òrgans judicials, repartiment d'assumptes i ponències, règim de guàrdies dels òrgans jurisdiccionals, organització i gestió de les actuacions dels òrgans judicials espanyols en matèria de cooperació jurisdiccional interna i internacional, l'establiment de les bases i estàndards de comptabilitat dels sistemes informàtics que s'utilitzen en l'administració de Justícia, i finalment en les condicions accessòries per l'exercici dels drets i deures que conformen l'estatut dels jutges i magistrats, així com també dels règim jurídic de les actuacions judicials. Aquest exercici de la potestat reglamentària en els termes regulats en la LOPJ correspondrà el ple, ho veiem regulat a l'art. 599 7è LOPJ.<sup>44</sup>

---

<sup>42</sup> *C.G.P.J – Poder Judicial. 2014.* Consell General del Poder Judicial. 23 de febrer de 2015. <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial>

<sup>43</sup> *C.G.P.J – Poder Judicial. 2014.* Consell General del Poder Judicial. 23 de febrer de 2015. <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial>

<sup>44</sup> *C.G.P.J – Poder Judicial. 2014.* Consell General del Poder Judicial. 23 de febrer de 2015. <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial>

## Publicació de les sentències

El Consell serà l'encarregat de la publicació oficial i la custòdia de les sentències, així com d'altres resolucions que es determini del Tribunal Suprem i de la resta d'òrgans judicials.

En aquesta àrea també hi trobem el Centre de Documentació Judicial (Cendoj) que és el centre de gestió del coneixement en l'àmbit judicial. Aquest centre realitza diverses funcions, com les de recopilació, arxiu, certificació i custòdia de les sentències, tractament de les sentències per complir amb la legislació en relació a la protecció de dades personals, i també realitza funcions de difusió de sentències. Una de les tasques més importants que realitza és la de distribució i edició de les publicacions del Consell, i de la gestió de les consultes de informació, jurisprudencial, legal i doctrinal, i la coordinació de totes les biblioteques judicials del país. I finalment col·laborar en la gestió de la web del Poder Judicial, i realitza implantacions de les decisions adoptades per el CGPJ en matèria d'harmonització dels sistemes informàtics. Aquesta atribució la trobem regulada a l'art. 560.1 10è LOPJ, i el Cendoj és l'òrgan encarregat de portar-la a terme, regulat a l'art. 619 LOPJ.<sup>45</sup>

## Funció consultiva

El CGPJ emetrà informes sobre els avantprojectes de llei i disposicions generals que versen sobre les següents matèries: modificacions de la LOPJ, determinació i modificació de les demarcacions judicials, de la seva capitalitat, la fixació i modificació de la plantilla orgànica dels jutges i magistrats, i la resta de personal de l'Administració de Justícia, estatut orgànic dels jutges i magistrats, així com també dels secretaris judicials i de la resta de personal de l'administració de justícia, normes processals o altres normes que afectin a aspectes jurídic – constitucionals, també normes que afectin a la constitució, organització, funcionament i govern dels tribunals, també podrà emetre informes sobre lleis penals i normes sobre règim penitenciari, i finalment sobre qualsevol altra qüestió, que el Govern les Corts Generals, o les Assemblees Legislatives de les Comunitats Autònomes estimin oportunes.

El consell haurà d'emetre un informe en un termini de trenta dies, si és de caràcter urgent serà de 15 dies. El govern haurà de remetre aquests informes a les Corts Generals en cas que siguin d'avantprojectes de llei. Finalment el ple del Consell també coneixerà de forma exclusiva l'aprovació dels informes sobre avantprojectes o de disposicions generals que es sotmetin al seu

---

<sup>45</sup> *C.G.P.J – Poder Judicial. 2014.* Consell General del Poder Judicial. 23 de febrer de 2015. <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial>

dictamen per el Govern o les càmeres legislatives. Aquestes qüestions les trobem regulades a l'art. 561 LOPJ.<sup>46</sup>

### Millora de la qualitat de la justícia

El Consell ha de realitzar totes les accions necessàries, perquè desenvolupi de la millor forma les funcions que se li atribueixen de la Constitució i de les lleis corresponents. El seu objectiu és que els jutges i magistrats tinguin al seu abast tots els instruments necessaris per poder desenvolupar el seu exercici de la funció jurisdiccional.

Per aconseguir aquests objectius, el consell actua en dos àmbits:

El consell té la capacitat per exercir les actuacions, que ell cregui més adequades per millorar l'administració de la justícia. Pot actuar presentant la memòria anual davant les Corts Generals, o directament al Ministeri de Justícia o a les Comunitats Autònomes amb competències sobre justícia.

L'altre àmbit és el de participar en els fòrums on es prenen les decisions més importants que afecten a l'administració de justícia. Aquests instruments són comissions de treball, ja sigui de caràcter bilateral o multilateral, on el Consell, el Ministeri de Justícia i les Comunitats amb competències, valoren i estudien les propostes per millor el servei públic de l'administració de justícia.

La LOPJ atribueix el CGPJ competències perquè aquest controli la comptabilitat dels diferents sistemes d'informació que hi ha a l'Administració de Justícia. A la vegada aprova programes informàtics que siguin compatibles entre ells, per així poder tenir un sistema d'informació judicial, íntegra, coherent, robust i estable.

El CGPJ exerceix la potestat reglamentària en matèria d'establiments de les bases i estàndards de comptabilitat dels sistemes informàtics que utilitza la Administració de Justícia. L'encarregat d'implantar les decisions del CGPJ en matèria d'harmonització de sistemes informàtics és el Centre de Documentació Judicial.<sup>47</sup>

### Relacions Internacionals

---

<sup>46</sup> C.G.P.J – Poder Judicial. 2014. Consell General del Poder Judicial. 23 de febrer de 2015. <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial>

<sup>47</sup> C.G.P.J – Poder Judicial. 2014. Consell General del Poder Judicial. 23 de febrer de 2015. <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial>



El CGPJ actua en tres àrees en l'àmbit de les relacions internacionals: la cooperació al desenvolupament, l'auxili judicial i les relacions institucionals.

Cooperació al desenvolupament. El consell recolza els poder judicials d'altres països, l'acció internacional del Consell està relacionada i amb total coherència amb la política exterior espanyola i europea recolzada pel poder executiu. A la vegada col·labora amb altres organismes internacionals com les Nacions Unides o la Unió Europea.

Auxili judicial. El Consell és considerat un dels actors claus en l'auxili judicial Internacional, destinat a facilitar i agilitzar la tramitació de causes amb connexions internacionals. Aquesta assistència es porta a terme a través de sol·licituds originades en els Jutjats i Tribunals espanyols, i les corresponents a les administracions de Justícia d'altres països.

Relacions Institucionals. El CGPJ manté relacions institucionals estables amb els Consells Generals i les Corts Supremes de la Unió Europa i Iberoamericana. Aquests relacions serveixen per constituir xarxes de concentració i cooperació destinades a les millores dels sistemes judicials. El Servei de Relacions Internacionals, integrat en el Servei Central de Secretaria General, és l'encarregat de realitzar la actuació internacional del Consell. El CGPJ és membre de la Xarxa Europa de Consells del Poder Judicial, així com també forma part de la Cumbre Judicial Iberoamericana. També és el punt de contacte de les següents xarxes de cooperació: Eurojust, Xarxa Judicial Europea Penal, Xarxa Judicial Europea Civil i Mercantil i Xarxa Judicial Iberoamericana.

L'art. 562 LOPJ regula que totes aquestes activitats, es portaran a terme amb la coordinació amb el Ministeri d'Assumptes Exteriors i d'acord amb les directrius en matèria de política exterior.<sup>48</sup>

---

<sup>48</sup> *C.G.P.J – Poder Judicial. 2014.* Consell General del Poder Judicial. 23 de febrer de 2015. <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial>

## **6. Reforma del sistema d'elecció dels membres del CGPJ, i les dificultats per superar la politització de la justícia.**

### **6.1. A qui ha de correspondre l'elecció dels vocals del torn judicial**

Amb la reforma del sistema de selecció dels membres del CGPJ s'han modificat molts aspectes, però no s'ha modificat a qui correspon l'elecció dels membres judicials del consell. Aquesta forma de designació dels vocals d'origen judicial ha estat una de les majors fonts de polèmica que ha tingut el Consell al llarg de la seva història.

El problema és originat per l'art. 122.3 CE ja que no diu de quina forma s'han d'escollir els vocals d'origen judicial. Aquesta indeterminació ha provocat que s'hagin utilitzat tres procediments diferents. L'any 1980 van ser elegits pels propis jutges i magistrats, des de l'any 1985 fins al 2001, van ser designats per les corts generals, sis per cada cambra per majoria de tres cinquens. A partir de l'any 2001 l'elecció la segueixen realitzant les cambres, però es realitza sobre una llista tancada de 36 candidats que la proposen associacions judicials de jutges i magistrats no associats. Des de l'última reforma, l'elecció la segueix realitzant les cambres, però es realitza sobre una llista tancada on cada candidat ha de ser avalat per una associació judicial o per 25 jutges.<sup>49</sup>

Els tres models que hem vist anteriorment no han estat els idonis i no han tingut la satisfacció i l'acceptació que volien aconseguir els qui els van regular. En el de la primera Llei Orgànica 1/1980 el sistema regulat va comportar una gran insatisfacció ja que el Consell va acabar sent controlat per l'associació de jutges majoritària (Associació Professional de la Magistratura). Aquest fet va suposar unes grans repercussions ideològiques, així com també és obvi va existir una escassa representativitat d'un ampli sector de la judicatura.

En la següent regulació de l'any 1985, també va tenir moltes opinions en contra i no va generar consens. Ja que tal com s'advertia en la STC 108/1986 es podria donar la situació que es distribuïssin els llocs a elegir entre els diferents partits. Tot i l'advertència així va ser, i els grans partits mitjançant un sistema de pactes es van repartir qui formaria part del Consell. La reforma de l'any 2001 tampoc va acabar sent satisfactòria. En aquesta regulació semblava que fos necessari adscriure't a una associació per tenir opcions, aquest fet va comportar una desgana cap aquest sistema que va comportar que l'any 2008 només es presentessin quatre candidats per jutges no associats. Aquest sistema tot i voler assegurar una participació del Parlament amb la

---

<sup>49</sup> Murillo de la Cueva, Pablo Lucas. "A vueltas con el consejo general del poder judicial." *Anuario multidisciplinar para la modernización de las administraciones públicas*. 2009. pàgs 80 - 81.

selecció dels membres del Consell, així com un consens entre els integrants de la carrera judicial no va resultar ser eficaç del tot.<sup>50</sup>

En aquest sentit també s'expressa Diego Íñiguez Hernández, que ens diu que els tres models anteriorment citats no han tingut èxit. Argumenta que l'activitat real s'ha vist determinada per una històrica dependència del poder judicial respecte l'executiu i per una cultura política de baixa qualitat democràtica. També ens afegeix que pensar que es podrien aconseguir objectius tant difícils i complexes amb tant sols la creació d'un òrgan revela un cert excés d'optimisme constituent. En aquest sentit també es podria considerar d'una certa ingenuïtat, ja que el Consell es també un centre de poder que administra l'accés a les posicions de govern i de màxim relleu jurisdiccional i desperta una gran interès dels actors polítics.<sup>51</sup>

Les opinions envers aquest tema han estat sempre dividides. Hi ha un corrent que està a favor de que l'elecció dels vocals judicials correspongui als jutges i magistrats. A la vegada existeix una altre corrent que defensa la fórmula existent en la qual els vint membres són elegits pel parlament, els que la defensen pensen que és la millor opció per garantir una major diversitat de sensibilitats ideològiques i jurídiques.

La forma d'elecció dels membres del consell a l'Estat espanyol és totalment diferent a la resta de països del nostre entorn. A Itàlia, França, i Portugal els vocals judicials són elegits pels propis membres de la judicatura.

Resulta interessant veure que en el debat parlamentari que va donar peu a l'art 122. 3 CE, ningú va pensar que quan és va dir que dotze membres serien elegits entre jutges i magistrats pogués significar l'exclusió d'aquests en el sistema d'elecció.

Referent a aquest tema, la Xarxa Europea de Consells de la Judicatura va emetre un document anomenat "Recomanació sobre el Consell de la Judicatura" que va concloure que els models de consells amb més èxit són els que estan formats per membres de la carrera judicial, i per membres d'altres àmbits legals i professionals. També diu que el mecanisme per seleccionar els membres ha de ser un que no tingui cap interferència del poder legislatiu i executiu.

El Tribunal Constitucional quan va tenir l'oportunitat de pronunciar-se sobre el tema, va establir en la seva STC 108/1986 que la selecció de dotze vocals per les cambres era una fórmula que s'ajustava a la norma suprema. Tot i que també va afegir que podia existir el risc, que els

---

<sup>50</sup> Serra Cristóbal, Rosario. "La elección de los miembros del Consejo General del Poder Judicial. Una propuesta del Consejo más integradora e independiente. *UNED. Teoría i Realidad Constiucional*. núm. 31, 2013. pàg 301 – 302.

<sup>51</sup> Íñiguez Hernández, Diego. "Contrarreforma del Consejo General del Poder Judicial". *UNED. Teoría y realidad constitucional* .núm, 34, 2014. pàg 338

membres de les cambres s'oblidessin de l'objectiu a aconseguir i distribuïssin els llocs a cobrir entre els diferents partits polítics. Veiem que no anava tant desencaminat ja que en certs aspectes se li pot donar la raó.

Si l'elecció dels membres és realitzés de la fórmula següent: dotze membres els elegissin els propis jutges i els altres vuit les cambres, dotaria el Consell d'una doble legitimitat, tant per part dels cos judicial i de la sobirania nacional. A més podríem considerar fins i tot lògic i evident que els membres del Consell els elegeixin part dels seus governants.<sup>52</sup>

Si es donés aquest fet el següent debat seria entorn de la fórmula amb què els magistrats i jutges han d'elegir els seus vocals. Si s'optés per una selecció respectant les diferents categories judicials sorgiria la qüestió de la proporcionalitat. Segons l'autora la millor opció seria optar per un col·legi judicial únic assegurant la presència de diferents categories judicials. Una de les altres opcions seria una selecció dels vocals – jutges amb una fórmula que inclogui criteris territorials. Tot i que aquest sistema no lligui amb el principi de jurisdicció única que recull la CE.

Cal destacar també que les candidatures haurien de ser presentades per les associacions i per jutges no associats, ja que degut al gran nombre de jutges no associats seria l'única forma admissible.<sup>53</sup>

L'actual sistema de l'Estat espanyol, ens ha portat que el Consell sigui gairebé una representació exacta del parlament, i que actua de forma semblant a un òrgan estretament vinculat a aquest. Tal com va advertir el Tribunal Constitucional l'any 1986, la selecció realitzada per les cambres ha anat dirigida als candidats presentats per les dues associacions majoritàries, en el qual veiem que la seva tendència ideològica és molt semblant a la dels dos grans partits.<sup>54</sup>

---

<sup>52</sup> Serra Cristóbal, Rosario “La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 86 – 88.

<sup>53</sup> Serra Cristóbal, Rosario. “La elección de los miembros del Consejo General del Poder Judicial. Una propuesta del Consejo más integradora e independiente. *UNED. Teoría i Realidad Constiucional*. núm. 31, 2013. pàg 303 – 304.

<sup>54</sup> Serra Cristóbal, Rosario “La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013.pàgs 86 – 88.

Moltes opinions consideren que si l'elecció dels membres judicials passés a realitzar-se pels mateixos jutges i magistrats solucionaria la politització d'aquest òrgan. Lucas Murillo de la Cueva ens diu que la presència política o actituds ideològiques en els òrgans de govern del poder judicial és inevitable. Ja siguin escollits els membres pels propis jutges o magistrats o siguin escollits per altres institucions, el problema segons ell està en saber escollir bé.

Sobre aquesta polèmica s'hi va pronunciar una comissió expressament creada per estudiar aquesta qüestió. Aquesta comissió va remetre el seu informe al Ministeri de Justícia, i entre moltes qüestions va proposar-li que l'elecció dels dotze membres del torn judicial la realitzessin els propis jutges i magistrats.<sup>55</sup>

La solució actual d'un sistema mixt on els membres de la judicatura proposen candidats i les cambres els elegeixen ha intentat posar fi a la disputa existent que afectava molt negativament a la imatge del consell. Tot i que no acaba de solucionar l'aparença d'influència dels partits en l'elecció d'aquests òrgans. Una possible solució tot i que molt complicada seria una reducció del sistema de quotes o una elecció successiva dels membres del consell.<sup>56</sup>

## **6.2. Una representació proporcional dins del CGPJ**

Sobre la qüestió de la representació proporcional dins del CGPJ també hi va haver novetats en la reforma de la LOPJ.

En l'exposició de motius de la llei es pretén limitar l'actuació de les cambres perquè respectin en la seva elecció el principi de proporcionalitat. L'objectiu és garantir la màxima possibilitat de participació de tots els membres de la carrera judicial.

Per una banda es vol potenciar la presència de jutges i magistrats associats i no associats, per l'altra es vol respectar una mínima presència de jutges i magistrats de totes les categories professionals.

En la reforma, les candidatures de jutges i magistrats podran venir avalades per una associació judicial, on cadascuna podrà avalar fins un màxim de dotze candidats, o podran venir avalades per la firma d'un mínim de 25 membres de la carrera judicial. Amb aquesta regulació es pretén partir de la premissa contrària, on les associacions no podran presentar directament els candidats

---

<sup>55</sup> Murillo de la Cueva, Pablo Lucas. "A vueltas con el consejo general del poder judicial." *Anuario multidisciplinar para la modernización de las administraciones públicas*. 2009. pàgs 82 – 83.

<sup>56</sup> Serra Cristóbal, Rosario "La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial" a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 87 – 88.

sinó que seran els candidats els que les presentin sempre i quan tinguin els avals anomenats anteriorment. Amb aquesta nova regulació sembla que es pretén desapoderar les associacions de la funció de proposar candidats.<sup>57</sup>

En aquesta nova regulació es vol reforçar la possibilitat que jutges i magistrats es pugin presentar per si mateixos. En l'anterior regulació també existia aquesta possibilitat, però es demanaven aproximadament 100 avals pels qui no fossin presentats per cap associació, fet que resultava molt difícil d'aconseguir. Aquesta mesura s'ha de valorar molt positivament ja que potencia les possibilitats de jutges o magistrats que anteriorment tenien unes possibilitats més reduïdes.<sup>58</sup>

La nova regulació no fixa un nombre màxim de candidatures a presentar davant les cambres. L'únic que exigeix és que les cambres tinguin en consideració el nombre existent en la carrera judicial de jutges i magistrats no afiliats. Aquest fet pot acabar condicionant la representació de les associacions judicials, aquesta situació podria ser considerada com a positiva a causa de l'excessiva representativitat d'aquestes. Tampoc seria positiu obviar el paper que desenvolupen les associacions i la gran quantitat de membres que tenen.

Totes les qüestions anteriors dependran de com s'apliqui la llei. Trobarem dues opcions, la primera és la de deixar en mans de la voluntat de les cambres el respecte de les proporcions, o bé realitzar un desenvolupament reglamentari i fixar uns nombres o proporcions concretes. El fet de no fixar normativament una exigència concreta a la pluralitat i la representativitat dels membres de la carrera judicial, pot ocasionar que l'elecció final la realitzin vocals que no representin proporcionalment el conjunt de la carrera judicial.

Si s'adopta per l'opció d'un sistema d'elecció dels vocals judicials pels propis jutges, o si es realitzen propostes de candidats per part dels jutges i magistrats a les cambres, s'haurà de regular un repartiment equitatiu de vocalies que respecti la conformació de la cos judicial.<sup>59</sup>

### **6.3. Representació de totes les categories professionals en el consell**

---

<sup>57</sup> Serra Cristóbal, Rosario “ La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonomico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Juridica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013.. pàg 89 – 90.

<sup>58</sup> Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. “La reforma permanente: el Consejo General del Poder Judicial a la búsqueda de un modelo”. *Revista Española de Derecho Constitucional* núm. 103, enero – abril 2015. pàg 16.

<sup>59</sup> Serra Cristóbal, Rosario “ La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonomico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Juridica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. . pàg 91 – 92.

En la nova regulació se'ns diu que el congrés i el senat han de respectar unes regles a l'hora de designar els jutges i magistrats entre els candidats proposats. Aquest fet el trobem regulat a l'art 578.3 LOPJ, ens diu que tres han de ser magistrats del Tribunal Suprem, tres magistrats amb més de vint-i-cinc anys d'antiguitat en la carrera judicial i sis jutges o magistrats sense requisits d'antiguitat.<sup>60</sup>

Aquesta reforma introdueix una determinada proporció en funció de la categoria judicial de procedència, on també es té en compte l'antiguitat. El sistema havia rebut crítiques del propi CGPJ en l'informe elaborat per aquest en l'avantprojecte de la llei. El qual argumentava que senyalar una determinada proporció en funció de la categoria o antiguitat podria excedir el que senyala l'art. 122.3 CE. Així com també limitaria les facultats decisòries del Congrés i el Senat i no respectaria la proporcionalitat que es vol predicar si ens fixem en el nombre de jutges i magistrats, i magistrats del TS. També afegia que la Constitució no exigeix que totes les categories judicials siguin representades en el CGPJ, sinó que tant sols siguin elegibles membres de cadascuna d'elles. En la redacció de l'avantprojecte tant sols es va canviar la previsió de “quatre magistrats amb menys de 25 anys d'antiguitat i dos jutges” per “sis jutges o magistrats sense subjecció d'antiguitat”. Tot i el canvi veiem que la crítica del CGPJ seria igualment vàlida.

La limitació de decidir per part de les Corts no deriva essencialment de l'art. 122.3 CE, sinó del propi sistema que quan estableix una fase inicial de presentació de candidatures ja limita de manera evident la possibilitat d'elecció dels diputats i senadors.

Cal destacar també que la Constitució remet a la LOPJ la configuració sistema concret d'elecció dels 12 vocals judicials.<sup>61</sup>

En el primer CGPJ també es van establir regles sobre la selecció de vocals. Es va regular de la forma següent la procedència dels vocals: tres seran magistrats del Tribunal Suprem, un dels qual serà el president de la Sala si hi ha candidat, cinc magistrats i un jutge de primera instància i instrucció, un magistrat escollit per tots els membres en actiu del cos, i dos jutges de districte elegits per tots els membres en actiu del cos. Aquest repartiment va afavorir de forma excessiva la presència de representants de les categories jurisdiccionals superiors.

---

<sup>60</sup> Serra Cristóbal, Rosario “La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 94 – 95.

<sup>61</sup> Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. “La reforma permanente: el Consejo General del Poder Judicial a la búsqueda de un modelo”. *Revista Española de Derecho Constitucional* núm. 103, enero – abril 2015. pàgs 17 – 18.

Aquesta qüestió es va voler modificar en la reforma de la LOPJ de l'any 1985, on es va regular que les cambres proposaran cadascuna per majoria de tres cinquens dels seus membres, altres sis vocals entre jutges i magistrats de totes les categories judicials existents en actiu.

El fet de tenir més anys d'experiència pot justificar que les categories judicials superiors tinguin una major representació que les inferiors. Però a la vegada es pot donar un problema d'excés de representació de les categories judicials superiors, aquest fet aniria molt en contra de les categories inferiors, que el cap i a la fi són les que sumades tenen un major nombre de jutges i magistrats.

En la regulació actual es té en consideració els beneficis de tenir antiguitat i experiència, aquest fet podria justificar que hi hagués una major presència de vocals de les categories superiors. Actualment els magistrats del Tribunal Suprem suposen un 25 per 100 del CGPJ, quan només suposen un 1,6 per 100 de la carrera, per un altra banda trobem que els magistrats de menys de vint-i-cinc anys en la carrera estaran representats com a molt per un 50 per 100, quan representen un 66 per 100 de la carrera.<sup>62</sup>

#### **6.4. Atenció als mèrits i capacitats com a criteri d'elecció dels vocals del CGPJ davant l'extracció ideològica dels mateixos**

En l'exposició de motius de la Llei Orgànica 4/2013 ens deixa molt clara una cosa en referència a la selecció de vocals, aquests seran designats de forma exclusiva a través de criteris de mèrit i de capacitat. Tot i aquest fet en l'articulat no es torna a mencionar aquest aspecte. L'únic que hi trobem és que en la disposició addicional ens indica que les cambres regularan el procediment de selecció a través de mecanismes que garanteixin la transparència i publicitat.<sup>63</sup>

Considerant que l'atenció als mèrits i capacitats dels candidats és un aspecte primordial a l'hora de realitzar les eleccions dels vocals, és interessant veure l'opinió de Lucas Murillo de la Cueva. Ens diu que s'hauria de regular un sistema en el que s'assegurés que les persones a més de tenir una qualificació professional òptima, també tinguessin altres qualitats com prudència i capacitat

---

<sup>62</sup> Serra Cristóbal, Rosario “ La reforma del sistema de selecció de los miembros del consejo general del poder judicial” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàg 95.

<sup>63</sup> Serra Cristóbal, Rosario “ La reforma del sistema de selecció de los miembros del consejo general del poder judicial” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàg 96.



per treballar en equip, tenir lleialtat institucional i suficient autonomia per superar els condicionaments externs a què estan exposats.<sup>64</sup>

És conegut per tothom que a l'hora de seleccionar un càrrec públic s'ha d'escollir el que sigui millor i reuneixi les millors condicions, però aquest fet la legislació actual no ho acaba de resoldre de forma clara. Cal seguir confiant que els diputats i senadors escullin els aspirants de forma objectiva, i mirant quin són els més preparats. Però aquest fet fa temps que veiem que no és compleix ja que els criteris principals que utilitzen són criteris prioritàriament ideològics.

Rosario Serra ens aporta solucions i alternatives al problema citat anteriorment, de com solucionar el problema de la dependència ideològica dels membres del Consell.

Una de les opcions seria que diferents institucions com podrien ser, el consell general de l'advocacia, el consell general de procuradors, universitats o associacions de fiscals, elaboresin una llista prèvia de candidats. Aquesta solució seria per l'elecció de vocals provinents de juristes de reconegut prestigi i competència.<sup>65</sup>

Una altra opinió molt semblant a l'anterior ens apuntava a una nova regulació del sistema d'elecció dels vocals del CGPJ, feta des de plantejaments de la teoria del dret parlamentari. Ens diu que la designació parlamentària consisteix en una elecció caracteritzada per la legitimitat, i per l'exposició pública de motius que fonamentin la decisió, així com de la participació tant dels que tenen la majoria en la representació de les cambres com de les forces de l'oposició. L'elecció parlamentària podríem dir que té legitimitat, participació de la minoria política, i debat públic sobre els motius de les eleccions. A causa de que l'elecció parlamentària de càrrecs públics s'ha trobat amb les exigències de l'estat de partits. García Costa va realitzar una proposta per superar aquesta situació. Proposava excloure els grups parlamentaris de la presentació de candidats i donar aquesta competència a col·lectius relacionats amb ells, tal com hem dit anteriorment. També proposava crear comissions encarregades de controlar que es compleixin els requisits d'idoneïtat dels candidats. Finalment també va proposar la prohibició de la reelecció del designat i a la duració del seu mandat, que havia de ser diferent al del Parlament elector.<sup>66</sup>

---

<sup>64</sup> Murillo de la Cueva, Pablo Lucas. "A vueltas con el consejo general del poder judicial." *Anuario multidisciplinar para la modernización de las administraciones públicas*. 2009. pàg 82.

<sup>65</sup> Serra Cristóbal, Rosario "La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial" a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 96 – 97.

<sup>66</sup> García Acosta, F. "Consideraciones sobre el sistema de elección de los vocales del Consejo General del Poder Judicial". *Anuales de derecho, Universidad de Murcia*. 2008. pàgs 436 – 438.

Una altra opinió al respecte és la de Maria Ballaster, que indica que el fet de que els diferents agents implicats a l'administració de justícia puguin realitzar les propostes de candidats pot suposar un fet diferenciador. Afegeix que aquesta facultat també la podrien tenir secretaris judicials, fiscals o col·legis d'advocats.

Un altre mecanisme interessant és el de presentar la candidatura junt amb els mèrits del candidat. En la nova regulació s'exigeix que el candidat junt amb la candidatura ha de presentar una memòria sobre quines serien les línies d'actuació del CGPJ. Tot i resultar interessant aquesta proposta, observem que no aporta informació important sobre les capacitats o mèrits dels candidats que són els dos principals criteris per a seleccionar els membres.<sup>67</sup>

### **6.5. La renovació dels membres del Consell**

Tal com està regulat per a renovar els membres del CGPJ cal un consens de tres cinquens de les cambres, fet que no és fàcil d'aconseguir.

Fernando Santoalla ens diu que, el fet d'exigir aquestes majories reforçades per a la renovació dels òrgans de l'estat, suposa que aquests es quedin sense la renovació tempestiva que exigeix la constitució. Ja que és molt difícil aconseguir una majoria tan àmplia en la data corresponent.

Ens afegeix exposant que la majoria agravada trenca la regla general en el parlamentarisme del govern per majoria, aquest fet implica l'entrada en la decisió de les forces polítiques de l'oposició. Aquest fet es va portar a terme en l'última renovació del CGPJ, però també en diverses ocasions al llarg de la seva trajectòria. Es va veure clarament la lluita entre els dos grans partits per assegurar una minoria de bloqueig dintre del Consell, aquest situació ens va mostrar de forma clara la imatge polititzada d'aquests òrgans.<sup>68</sup>

Santamaría Pastor considera que l'extensió fàctica del període pel qual són elegits aquests òrgans, no es pot acceptar si ens fixem en l'esperit constitucional per a què van ser configurats. A la vegada ens afegeix que aquesta situació estaria lesionant els principis de temporalitat i independència del poder judicial, per aquest fet quan es produeixen aquests retards no serien compatibles amb la Constitució. També ens afegeix que aquesta situació generaria efectes molt negatius, com seria el de transmetre a pesar de la situació en que es troba l'òrgan segueix

---

<sup>67</sup> Serra Cristóbal, Rosario “La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàg 97.

<sup>68</sup> Serra Cristóbal, Rosario “La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 98 – 99.

funcionant, també produiria una deslegitimació de l'òrgan prorrogat i del conjunt del sistema per no complir els deures de renovació, la sensació d'interinitat per els components, o una invitació a assimilar aquesta situació com la del govern en funcions amb la conseqüència d'abandonament de les pròpies responsabilitats.<sup>69</sup>

Alguns òrgans tenen normes reguladores en el supòsit d'una demora en la renovació.

El CGPJ fins a la llei orgànica 4/2013 no regulava res sobre aquesta qüestió. Ara estableix un mecanisme de transició, per supòsits en que un cop hagi arribat el moment de la renovació no hi hagi la majoria de tres cinquens per a designar els nous vocals.

L'art. 507 LOPJ ens regula que si el dia de la sessió constitutiva del nou CGPJ, alguna de les cambres encara no hagi elegit els vocals corresponents, es constituirà el CGPJ amb els deu vocals designats per l'altra cambra i amb els vocals sortints que siguin designats per la cambra que ha incomplert el termini de designació. En el cas que cap de les dues cambres no hagi elegit els seus candidats, el consell sortint continuarà en les seves funcions fins a l'elecció dels nous.

Aquesta nova regulació ajudarà a solucionar el problema en el supòsit que hi hagi dificultats per aconseguir la majoria en una de les cambres, però no ajudarà quan el retard es produeixi de forma simultània en totes dues. La nova regulació estableix mesures que desincentiven els retards en la renovació, però no ens mostra cap solució a aquesta pràctica dilatòria.

Un dels fets que podrien ajudar a reduir les dilacions injustificades en la renovació, seria que aquesta renovació es realitzés per parts com passa en el Tribunal Constitucional. Es podria establir una renovació parcial del Consell per terços o per quarts cada cinc anys, aquest pràctica ajudaria que la renovació no fos ni tan traumàtica ni estigués vinculada al repartiment de les quotes entre els partits polítics.<sup>70</sup>

Observem que hi ha diverses solucions possibles per solucionar aquest problema. La primera que trobem és optar per copiar el model italià. En aquest país quan hi ha un retard a l'hora d'elegir els magistrats amb el mandat expirat cessen en el seu càrrec sense pròrroga de les seves funcions. Aquest fet comportaria la reforma de les lleis orgàniques. Aquesta solució tindria l'avantatge d'evitar la reforma de la constitució. Però aquesta opció tindria diversos

---

<sup>69</sup> Santamaría Pastor, Juan Alfonso. "La prorogatio de los órganos constitucionales". Apuntes mínimos sobre un tema que no lo es. *Revista Española de Derecho Constitucional* núm. 84, septiembre diciembre 2008. pàgs 18 – 21.

<sup>70</sup> Serra Cristóbal, Rosario "La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial" a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 98 – 99.

inconvenients, com seria el fet de la desaparició integral dels membres, és a dir que es deixaria sense cap membre el CGPJ. Una solució en la línia de l'anterior seria abandonar la renovació actual i fer-la un a un durant un temps determinat, així s'assegura que sempre hi ha un gran nombre de membres, però en el cas del CGPJ és quasi impensable portar-ho a terme ja que s'han d'elegir vint membres.

Una de les solucions que trobem per superar aquest problema és la que ens proposa Santamaría Pastor, que proposa eliminar amb caràcter general la "prorogatio". La "prorogatio" consisteix en que mentre no està conformat l'òrgan amb els nous membres, els antics continuen fins que els nous acaben el càrrec. A continuació ens afegeix que la "prorogatio" té un difícil encaix constitucional, i genera uns efectes molts nocius que aconsellarien la seva supressió.

Tot i que a la pràctica també provoca uns resultats notablement pertorbadors tant pels propis òrgans afectats com pel sistema institucional.

Veiem que el principal problema és el de les majories reforçades, la millor solució doncs seria reduir-les a una elecció per majoria relativa o per majoria absoluta. Amb aquesta solució moltes opinions diran que hi hauria òrgans essencialment sectaris i obedients a la majoria del parlament. En el cas de que hi hagi abusos per part dels partits majoritaris s'haurà de denunciar, però segur que no resultarà tan lesiu constitucionalment com la infracció de normes constitucionals i legals.<sup>71</sup>

Luis Aguiar de Luque considera que si ja va ser poc meditada la generalització de la "prorogatio" també ho seria la seva eliminació de caràcter general com proposa Santamaría Pastor.

Aguiar de Luque considera que una reforma legislativa com la que proposa Santamaría Pastor col·locaria els òrgans en una situació d'alt risc sense que s'ofereixin garanties per tal que els resultats que s'han portat amb l'actual règim es puguin revertir en un futur.

A causa d'aquesta eliminació de la "prorogatio" el TC o el CGPJ podrien quedar inoperants de forma indefinida. Aquesta qüestió repercutiria de forma molt negativa en aspectes essencials del nostre sistema constitucional. L'autor considera que la supressió de la "prorogatio" només seria viable si es tinguessin en compte les particularitats de cada òrgan.

Una de les altres raons per les quals discrepa és per la falta de matització que la fórmula proposa, ja que no es té en consideració els diversos elements que conformen el règim jurídic de la renovació dels òrgans. A la vegada considera que una supressió pura i simple de la

---

<sup>71</sup> Santoalla López, Fernando. "El problema de la renovación de los órganos constitucionales". *Uned, revista de derecho político*. 2010. pàgs 81 – 83.

“prorogatio”, seria molt perjudicial per òrgans com el CGPJ. Els òrgans d’aquest tipus és necessari tenir-los en funcionament sempre per les funcions que porten a terme.

Després de les crítiques que realitza sobre la proposta de l’eliminació total de la “prorogatio”, Aguiar de Luque ens realitza la seva pròpia proposta.

Aquesta proposta tindria una línia semblant a la criticada, on els vocals serien automàticament tots cessats menys el president i els membres que en aquell moment formessin la comissió permanent. Aquesta comissió es mantindria jurídicament activa i habilitada per convocar concursos de trasllat que hi pugui haver, també tindria competències d’administració i gestió de l’estatut judicial en que la inamobilitat de jutges i magistrats es pugui veure compromesa. L’autor considera que aquesta proposta no tindria uns efectes tant clars i contundents per forçar els grups parlamentaris a realitzar els nomenaments corresponents, però permetria mantenir el significat constitucional de l’òrgan del govern del Poder Judicial.<sup>72</sup>

## **6.6. Compatibilitat de les funcions de vocal del CGPJ amb altres càrrecs o professions**

Una de les novetats que trobem en la nova llei sobre els vocals del CGPJ, és el manteniment en situació d’actiu d’alguns d’ells i la incompatibilitat d’ocupar qualsevol altre càrrec o exercir una professió per aquells que passen a formar part de la comissió permanent del CGPJ.

Aquesta comissió permanent està composta pel president del Tribunal Suprem i del CGPJ que la presidirà. També hi haurà cinc vocals: tres nomenats del torn judicial i els altres dos designats pel torn de juristes de reconeguda competència. Aquests vocals seran elegits anualment.

Amb aquest nova regulació els sis membres de la comissió permanent seran els únics amb dedicació plena i sous complets. Amb aquesta situació veiem que hi haurà vocals de primera com són els de la comissió permanent i de segona com seran la resta. Els vocals que no formin part de la comissió permanent potser assistiran al ple un cop al mes, seguiran amb les seves respectives feines i es miraran d’assabentar del que puguin en un òrgan que portarà el president i els seus lletrats de confiança.<sup>73</sup>

A continuació veurem una sèrie de motius que justifiquen aquesta divisió entre vocals a temps complet o vocals a temps parcial. A la vegada també veurem algunes crítiques que es realitzen a aquests motius que justifiquen la creació de la comissió permanent.

---

<sup>72</sup> Aguiar de Luque, Luis. “Una nueva reflexión sobre la prorogatio de los órganos constitucionales. *Una discrepancia y algunas puntualizaciones a J.A Santamaría.* , *Revista Española de Derecho Constitucional* núm 85, enero – abril 2009. pàg 88 – 97.

<sup>73</sup> Íñiguez Hernández, Diego. “Contrarreforma del Consejo General del Poder Judicial”. *UNED. Teoría y realidad constitucional.* 2014. pàg 338.

El primer dels motius el trobem a l'exposició de motius de la llei 4/2013, és el fet de buscar que hi hagi més apropament dels vocals a la realitat que han de governar. El fet és que els vocals ja coneixen la realitat per l'experiència prèvia que han tingut, i no per a la que puguin aconseguir de més aquests cinc anys. A més és un fet evident que els vocals s'haurien de separar de la realitat quan aquests estiguessin en la comissió permanent.

Un dels altres motius és millorar l'eficiència econòmica de l'institució. Veiem que no és estrictament necessari per millorar l'eficiència econòmica tenir una comissió permanent.

Així doncs per millorar l'eficiència econòmica es podrien utilitzar formes més racionals.

El tercer motiu que trobem és que el fet d'ampliar l'àmbit d'eventuals candidats com a justificació de la reforma, aquesta qüestió però no acaba de convèncer. Ja que els candidats que no estan disposats a deixar la seva activitat durant cinc anys semblen no mostrar gaire interès a ocupar un càrrec al Consell. A més el fet que els candidats sàpiguen que en algun moment hauran de formar part de la comissió permanent, no farà més que mantenir l'efecte dissuasori que l'incompatibilitat actual provoca. L'informe del CGPJ ens diu que la permanència en el servei actiu de jutges, magistrats i fiscal amb l'exercici del càrrec de vocal és incompatible amb l'art. 127 LOPJ, que ens regula que mentre es trobin en actiu no podran realitzar altres càrrecs públics ni ser membres de partits polítics.<sup>74</sup>

L'explicació que trobem que més s'assembla a la voluntat del legislador la trobem expressada en la mateixa llei en l'exposició de motius. Aquesta ens diu que el nou disseny del CGPJ permet que part del treball desenvolupat per aquest òrgan sigui realitzat per funcionaris del cos de lletrats. Amb aquesta disposició el que s'està fent és canviar la pròpia naturalesa de l'òrgan, remitent part del treball que realitzava el ple al cos de lletrats. Tots aquests fets ens porten a establir si el nou sistema de dedicació resulta respectuós o coherent amb el disseny constitucional de l'òrgan.<sup>75</sup>

Troblem també que el fet de mantenir vocals a temps complet amb altres vocals de temps parcial pot generar problemes pràctics, com podria ser l'incompatibilitat d'assistir a les reunions. En aquest sentit els presidents del Tribunal Superiors de Justícia en la declaració institucional que van subscriure a Cáceres, van manifestar la dificultat de comptabilitzar la seva professió amb el càrrec de vocal amb el Consell.

El nou art. 579.3 LOPJ regula que no es pot compatibilitzar el càrrec de vocal amb la realització simultània d'altres responsabilitats governatives de l'àmbit judicial. A la vegada en l'art. 580

---

<sup>74</sup> Serra Cristóbal, Rosario “ La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013 pàgs 100 – 101.

<sup>75</sup> Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. “La reforma permanente: el Consejo General del Poder Judicial a la búsqueda de un modelo. Revista Española de Derecho Constitucional núm. 103, enero – abril 2015. pàg 25.

LOPJ regula que els vocals no podran ostentar ni mencionar la seva condició de vocals del Consell en l'exercici de la seva professió. L'objectiu del legislador és privar dels perills que pot comportar el fet de compatibilitzar funcions.<sup>76</sup>

### **6.7. Elecció del president del CGPJ i del TS i del vicepresident del TS**

L'art. 586.1 LOPJ regula que per a ser president del CGPJ és necessari formar part de la carrera judicial amb la categoria de magistrat del TS i reunir les condicions per ser president de sala del TS, que és de tres anys de servei a la categoria, o també ser jurista de reconegut prestigi amb més de vint-i-cinc anys d'experiència. Una de les noves modificacions és l'augment de quinze a vint-i-cinc anys d'experiència. L'altra novetat que hi trobem és que si el proposat per a ser president és un magistrat haurà de ser-ho del TS, aquesta qüestió no era exigida anteriorment. Totes aquestes qüestions l'únic que fan és limitar de forma notable els possibles candidats a president del TS, ja que hi haurà molts menys candidats que compleixin els requisits.

L'únic avantatge que hi podem trobar és la voluntat del legislador d'agilitzar el procés d'elecció del president del Consell. Ja que permet que en una segona volta amb una majoria menor de tres cinquens es pugui ser president, fet que no era possible abans de la modificació.

També hi trobem novetats sobre el vicepresident del CGPJ. En un principi es va proposar que aquest fos el mateix temps vicepresident del TS, però a última hora el Partit Popular va renunciar a aquesta idea. El que finalment es va aprovar feia menció únicament al vicepresident del TS i en cap cas deia res del vicepresident del CGPJ.

El que fa la nova regulació és limitar molt les facultats decisòries del Ple del Consell a l'hora de seleccionar com a president i vicepresident a un vocal judicial, en menor mesura també limita la elecció de juristes experts.<sup>77</sup>

### **6.8. Dificultats per superar la politització de la justícia**

El seguit de reformes legislatives que s'han produït no ha ajudat a superar les quotes de partits dins el Consell. Aquest fet ens deixa clar que els partits polítics no estan disposats a "despatrimonialitzar" els poders i òrgans de l'estat. Veiem que dues són les principals raons per

---

<sup>76</sup> Serra Cristóbal, Rosario "La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial" a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013 . pàg 101.

<sup>77</sup> Serra Cristóbal, Rosario "La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial" a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 101 – 102.

considerar que s'ha desnaturalitzat el Consell. La primera és que la revisió legislativa de l'elecció dels vocals de procedència judicial no ha generat cap canvi profund respecte al sistema anterior. És a dir que la decisió final d'escollir els membres del Consell correspon exclusivament a les cambres. Tot i que el fet principal, és que tant el Congrés com el Senat s'han mantingut fidels a una actuació absolutament consolidada en la pràctica política en contra dels dictats constitucionals, legislatius i jurisprudencials. La manca de respecte de les formacions polítiques cap els òrgans institucionals i la irresponsabilitat dels grups parlamentaris, contribueixen al principi democràtic en general i al descrèdit dels òrgans constitucionals. Per superar aquests problemes i evitar les influències de les formacions polítiques, caldria tant sols que els partits polítics renunciïn a mantenir l'equilibri de quotes de participació al Consell i ajustin la seva actuació a regles constitucionals. És a dir que no seria necessari modificar el sistema de designació de vocals judicials.<sup>78</sup>

Una altra opinió que trobem sobre la politització de la justícia, és que aquest fet no ve donat perquè els jutges tinguin idees polítiques o cert tipus d'ideologia. El principal problema que provoca la politització de la justícia són les ingerències del poder executiu i en menor mesura del poder legislatiu. Un exemple clar d'aquestes ingerències la trobem en el moment d'escollir el president del CGPJ. Aquesta qüestió no és un fet puntual sinó que és una pràctica habitual. A més s'ha anat perfeccionant els mecanismes a través dels quals els partits i el govern han acabat de sotmetre els seus dictats a un òrgan com el Consell. Podríem dir que el Consell s'ha convertit amb un mini parlament judicial, i aquest fet ha provocat conseqüències negatives en l'àmbit polític – simbòlic però també en l'àmbit material.<sup>79</sup>

Un exemple clar de la politització que pateix aquest òrgan la vam trobar l'any 2008. Tot i que com hem vist el ple del consell és el que elegirà el president, el 2008 els principals mitjans de comunicació van anunciar que el govern del PSOE havia proposat Carlos Divar com a president, tot i el seu talant conservador. Aquesta proposta era resultat d'un acord entre el govern i el líder de l'oposició. Amb aquest fet veiem que les decisions que han d'adoptar els vocals del Consell es porten a terme en altres esferes. Aquesta situació s'accepta sense posar gaires inconvenients en una assumpció de competències pròpies del Consell per part de l'executiu.<sup>80</sup>

---

<sup>78</sup> Ballester Cardell Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. 2007. pàgs 295 – 298.

<sup>79</sup> Blanco Valdés, Roberto Luis. “Los siete pecados capitales de España: la politización de la justicia.”. *Letras libres*, 2009

<sup>80</sup> Serra Cristóbal, Rosario. “La elección de los miembros del Consejo General del Poder Judicial. Una propuesta del Consejo más integradora e independiente. *UNED. Teoría i Realidad Constiucional*. núm. 31, 2013. pàg 304.



Lucas Murillo de la Cueva considera que la politització de la justícia és inevitable, sigui quina sigui la forma d'elecció dels membres del CGPJ. La presència política, és a dir actituds ideològiques semblants a la direcció del govern de l'estat o a la majoria que el sosté parlamentàriament són inevitables. A banda d'aquest fet, qualsevol persona té pensaments polítics i una ideologia pròpia, que depenent de la situació costa deixar de banda.<sup>81</sup>

---

<sup>81</sup> Murillo de la Cueva, Pablo Lucas. "A vueltas con el consejo general del poder judicial." *Anuario multidisciplinar para la modernización de las administraciones públicas*. 2009. pàg 81.

## **7. Poder Judicial, estat autonòmic i govern dels jutges.**

### **7.1. La situació de l'administració de justícia en el model autonòmic**

El model estatal políticament descentralitzat, ens porta que existeixi un repartiment de competències entre l'estat i les diferents entitats territorials. L'Estat espanyol es va reservar una sèrie de matèries en les quals volia mantenir una competència exclusiva.

L'administració de justícia sempre ha estat un cas especial i particular. Veiem que el principi d'unitat en l'organització i funcionament del poder judicial fa que sigui exclòs de les competències autonòmiques, però per un altre cantó veiem que les comunitats autònomes sempre han manifestat un gran interès en tenir competències en matèria de justícia.

Tot i que el desenvolupament normatiu del règim constitucional del Poder Judicial permet una certa intervenció de les comunitats autònomes, l'administració de justícia es manté com una potestat autònoma de l'estat.

Els parlaments autonòmics han presentat diferents iniciatives de reforma estatutària. Concretament sobre l'administració de justícia s'han plantejat propostes molt interessants.

Aquestes reformes han proposat diverses mesures per facilitar l'adaptació de les comunitats autònomes a una nova realitat més participativa en el conjunt de poders de l'estat. Fins a l'actualitat la intervenció de les decisions autonòmiques en la presa de decisions a nivell estatal ha estat molt limitat. La majoria d'aquestes propostes eren compatibles amb la constitució.

El model d'organització jurisdiccional dissenyat per la Constitució no s'adapta al procés de descentralització territorial del poder. Ja que l'administració de justícia s'assembla molt a la que tindria un estat unitari, la incidència de l'organització territorial de l'estat sobre el poder Judicial segueix sent escassa, ja que la unitat del poder judicial ho dificulta.

L'opció adoptada sobre l'administració de justícia no era l'única possible, també hi havia l'opció d'organitzar l'administració de justícia com una competència compartida entre l'estat i les comunitats autònomes.

Troblem que el sistema d'organització i funcionament de la justícia dissenyat per la Constitució, realitza un tractament unitari del Consell General del Poder Judicial. Aquest fet comporta també l'assignació en exclusiva de l'estat en matèria judicial. És a dir el principi d'unitat és el que fa assegurar la centralització en el si d'un estat polític descentralitzat.

El punt clau de tota aquesta qüestió és l'assignació a l'estat de la competència exclusiva en matèria de l'administració de justícia regulat a l'art. 149.1.5a de la Constitució.<sup>82</sup>

---

<sup>82</sup> Ballester Cardell, Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. 2007. pàgs 304 – 310.

La doctrina del Tribunal Constitucional i la insistència de les formacions nacionalistes, ha modulats el significat de la clàusula de l'article anomenat anteriorment. Amb el temps s'ha acceptat un model més obert de distribució de competències entre l'estat i les comunitats autònomes.

De l'interès de les comunitats autònomes a participar en l'àmbit de la justícia, i de la interpretació jurisprudencial sobre les competències en matèria de justícia, se'n desprenen les competències que tenen les administracions de justícia. Les trobem dividides en tres grups: facultats normatives en matèria de justícia, atribucions vinculades a l'exercici de la funció jurisdiccional, i la participació autonòmica de la gestió de mitjans personals i materials als serveis de la justícia.

Quant al primer grup de competències, el de facultats normatives, cal destacar l'atribució de competències sobre la demarcació judicial. L'art.35.2 LOPJ és el que regula la participació dels territoris autonòmics en la demarcació judicial, on les comunitats autònomes remetran el govern a sol·licitud d'aquesta una proposta de la demarcació judicial on fixaran els partits judicials.

També trobem regulat a l'art. 35.6 LOPJ que les comunitats autònomes podran fixar la capitalitat dels partits judicials, previ informe del CGPJ.

La reforma de la LOPJ de 1994 va incorporar algunes previsions en què es reconeix de forma expressa la capacitat reglamentària de les comunitats per desenvolupar la LOPJ. Aquesta intervenció autonòmica es redueix a àmbits concrets, sobretot en relació amb el personal no judicial. La jurisprudència constitucional va acceptar aquesta previsió sempre i quan els reglaments no afectin el nucli de drets i deures que conformen l'estatut judicial.

El segon grup de competències el d'atribucions vinculades a l'exercici de la funció jurisdiccional són pràcticament inexistents. La constitució estableix una sèrie de pautes per a la participació autonòmica en l'àmbit organitzatiu. La primera és que els estatuts d'autonomia i la LOPJ preveuen una certa participació de les comunitats autònomes. En referència aquesta participació les assemblees legislatives autonòmiques poden participar en el nomenament del magistrats dels Tribunals Superiors de Justícia.

En temes com la selecció, formació i perfeccionament de jutges i magistrats la LOPJ i els Estatuts han flexibilitzat aquesta competència facilitant un punt de trobada i coordinació. Les comunitats autònomes podran instar al Consell la convocatòria d'oposicions, concursos, i proves selectives de promoció i especialització. Així com també cal destacar que es posarà atenció al coneixement de les llengües autonòmiques i el dret propi de les diferents comunitats. A més la LOPJ han previst que el dret i la llengua oficial pròpia es valoraran com a mèrit de les comunitats autònomes.

L'últim grup de competències és sobre la gestió de l'administració de justícia. En aquest àmbit les competències autonòmiques són molt més clares. Amb la reforma de la LOPJ de l'any 2003, es va reconèixer de forma expressa la competència autonòmica per proveir els jutjats i tribunals de mitjans precisos per l'exercici de la funció jurisdiccional. El punt que més controvèrsies genera són els mitjans personals auxiliars, ja que el personal al servei de l'administració de justícia mantén la condició de cos nacional. Cal destacar que la diferencia més rellevant entre el personal de l'administració de justícia i la resta de funcionaris és la naturalesa del poder que presten el seu servei.

A nivell doctrinal es proposa una revisió del paper dels cossos nacionals de l'administració de justícia i la integració del personal auxiliar dins de l'administració autonòmica. Tot i que aquestes valoracions no han estat adoptades de forma suficient per el legislador.<sup>83</sup>

## **7.2. El govern del poder judicial i el principi autonòmic**

En la Constitució Espanyola queda regulat de forma molt clara que el CGPJ té la missió de preservar i assegurar la independència del poder judicial. La funció de govern del poder judicial no pot ser diferent a les característiques que presideixen aquest poder. És a dir que si el poder judicial és independent, aquesta independència ha de ser present en l'exercici de la funció de govern del mateix. En conseqüència si el poder judicial és exclusiu i ple, també ho ha de ser la funció de govern. Així com si el poder judicial és únic, el principi d'unitat jurisdiccional també s'ha de projectar sobre la funció de govern del poder judicial.

Amb la regulació que va rebre el Consell a través de la Llei Orgànica del Poder Judicial, veiem que aquest exerceix la seva funció a través dels principis d'unitat i d'independència ( art 104.1 LOPJ ), i que les seves competències s'estenen a tot el territori nacional ( art 104.2 LOPJ ). A més també ens regula que és un òrgan extern al poder judicial, no jurisdiccional, i que tampoc és un òrgan d'autogovern del poder judicial. El que ens diu és que és un òrgan autònom, independent, no sotmès a cap altre poder, ni tampoc a cap òrgan o poder de l'estat. Té doncs un estatut propi i una independència que s'estén a la institució i els seus membres. Com a conseqüència del principi d'unitat que hem citat anteriorment veiem que el govern del poder judicial s'ha de considerar únic en tot l'estat, així ho trobem en els art.122.2 CE i 104 LOPJ.

Cal parar especial atenció al principi d'unitat, i veure que la unitat no s'aconsegueix de forma necessària i exclusiva mitjançant la centralització o concentració de funcions, és a dir que

---

<sup>83</sup> Ballester Cardell, Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. 2007. pàgs 316 – 322.

L'unitat no és incompatible amb la creació de diversos òrgans integrats en una estructura comú. Estructures d'aquestes característiques sempre són més complexes, i requereixen un major nombre de mecanismes d'interacció.

Analitzant la LOPJ, veiem que a nivell administratiu o governatiu, hi ha dues línies de govern, l'interna i l'externa. L'externa és atribuïda al Consell General del Poder Judicial. La línia de govern intern la componen: sales de govern, presidents de tribunals i audiències, presidents de sales i seccions, jutges, jutges decans i juntes de jutges.

Actualment el model espanyol és un sistema mixt, ja que el CGPJ rep atribucions de funció de govern a partir dels principis de plenitud i primacia regulats a la constitució, però a la vegada també hi ha òrgans de govern en els propis tribunals.

Cal afegir que el CGPJ i els òrgans de govern interns de jutges i tribunals no són àmbits governatius independents, sinó que el CGPJ és l'òrgan de govern amb funcions de plenitud, de manera que els òrgans de govern intern exerceixen només determinades funcions amb subordinació al titular últim de la potestat governativa.<sup>84</sup>

### **7.3. Sales de govern dels TSJ de les comunitats autònomes, com a òrgans de govern intern del poder judicial i el principi autonòmic**

Els Tribunals Superiors de Justícia autonòmics són l'exemple més clar, que no hi hagut gaire esforç des de l'àmbit constitucional per realitzar una adequació de l'organització judicial a la nova i intensament descentralitzada estructura territorial de l'estat. És a dir que la Constitució va adoptar un model tradicional de Poder Judicial, centrat amb una estructura unitària i centralitzada.<sup>85</sup>

Veiem també com les sales de govern dels tribunals de justícia no tenen atribuïdes funcions en les que puguem detectar la plasmació del principi autonòmic.

Tot i que com veurem a continuació el principi autonòmic no queda totalment exclòs si veiem la posició que va ser defensada en el Llibre Blanc de la Justícia. Aquest ens diu que la posició de les sales de govern dels tribunals superiors de justícia és definida com un òrgan superior de la

---

<sup>84</sup> Rosado Iglesias, Gema "Gobierno del poder judicial y estado autonómico". Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 112 – 116.

<sup>85</sup> Porras Ramírez, José María "Los tribunales superiores de justicia en el estado autonómico" a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *Poder judicial y modelo de estado*. Atelier Constitucional. Barcelona. Atalier. 2013. pàg 109.

direcció de l'administració de justícia en el marc territorial de les comunitats autònomes. També té com a finalitat defensar la potenciació i enfortir la seva posició com a òrgan de govern intern dels jutges de les respectives comunitats autònomes, així com realitzar les delegacions de funcions que el Consell li atorgui. Amb l'augment d'aquestes funcions suposaria la conversió d'aquests, en autèntics òrgans de govern intern del Poder Judicial en els respectius territoris. Tot i que veiem que no hi ha cap referència, ni explícita ni implícita a la Constitució. D'aquesta manera veiem que la regulació d'aquestes qüestions queda a disposició del que estableixi la Llei Orgànica del Poder Judicial.

La unitat de govern del poder judicial tampoc impedeix l'existència d'òrgans de govern intern que estan subordinats al CGPJ. També comprovem que la unitat de govern del poder judicial ha de significar que totes les decisions de govern les adopti el Consell. És constitucionalment admissible la existència de centres de poder descentralitzat, sempre i quan es pugui garantir que la seva actuació no suposarà una pèrdua de les garanties de l'estatut judicial.

La LOPJ atribueix a les sales de govern dels Tribunals Superiors de Justícia, funcions pròpies de govern intern del tribunal respectiu, així com funcions de govern que excedeixen de l'àmbit orgànic del tribunal i s'expandeixen a tots els òrgans judicials del territori. A la vegada aquestes sales també tenen competència per organitzar el funcionament dels jutges i tribunals situats en el seu àmbit territorial, també realitzar la correcta cobertura de les places de jutges i magistrats. També reben competències per a realitzar revisions de les sancions que imposen els jutges i magistrats, també poden proposar vistes d'inspecció, mantenir relacions institucionals amb altres administracions públiques, elaborar propostes i estudis dirigits al CGPJ, i exercir les facultats disciplinàries sobre magistrats i jutges.

Veiem com la LOPJ diferencia òrgans de govern intern amb competències limitades en l'àmbit de l'òrgan el que pertanyen i òrgans de govern intern, com són les sales de govern dels tribunals superiors de justícia amb competències governatives que s'estenen a tot el territori de la seva jurisdicció corresponen.

Amb la composició de les sales de govern participen tots els jutges i magistrats del territori. Estan constituïdes pel president del tribunal superior de justícia, pels presidents de les sales existents a cada un d'aquests tribunals, pels presidents de les audiències provincials de la comunitat autònoma, i per un nombre igual de magistrats o jutges, que seran elegits per tots els membres de la carrera judicial. Cal afegir que també s'hi afegiran com a membres electes, els

decans que hagin estat alliberats de forma total del treball que els correspon en el respectiu ordre jurisdiccional.<sup>86</sup>

Quant l'art. 161 de la LOPJ atribueix els presidents dels Tribunals Superiors de Justícia la representació del poder judicial a la comunitat autònoma corresponent, i no ho fa en els representats del CGPJ veiem que l'abast autonòmic dels òrgans de govern els tribunals superiors de justícia queda més que confirmat.

La vinculació entre el Tribunal Superior de Justícia i la comunitat autònoma corresponent es mostra de forma clara, quan hi ha la possibilitat que els parlaments autonòmics puguin exercir una competència determinant a l'hora de nomenar un magistrat de la sala civil i penal del Tribunal Superior de Justícia, tal com regula l'art 330.4 de la LOPJ. Comprovem doncs que l'estat autonòmic exigeix tenir certa projecció en l'organització dels òrgans de govern del poder judicial.

Nombroses veus i opinions van proclamar la conveniència que l'actual configuració territorial de l'estat tingués certa projecció en el govern del poder judicial. Defensaven una desconcentració del CGPJ, així com un augment de la cooperació i la participació de les diferents comunitats autònomes.

El pacte d'estat per a la reforma de la justícia, va seguir la línia anteriorment descrita. El pacte es va realitzar entre el Partit Popular i el Partit Socialista l'any 2001. Aquest pacte va regular de forma expressa aspectes dels TSJ, l'objectiu era adaptar la justícia de l'estat a les comunitats autònomes. En el pacte es van modificar les competències dels TSJ i les van augmentar per aconseguir l'objectiu establert. Aquestes modificacions van consistir en augmentar les competències de les sales de govern dels tribunals, també s'establiran mecanismes de delegació de funcions, en matèria inspectora i disciplinària, a la vegada els TSJ desenvoluparan una funció cassacional en totes les branques del dret autonòmic, també se li atribuirà una segona instància penal, i finalment és traslladarà aquests tribunals la competència per conèixer la petició d'execució de sentències estrangeres. Tot i els acords vistos el pacte va fracassar i bona part d'aquest no es va posar a la pràctica ni es va traduir en res

Hi ha diverses raons a més de les expressades anteriorment a favor de l'adequació al principi autonòmic. Veiem que no hi ha una imposició que el CGPJ utilitzi totes les funcions del poder judicial, a la vegada l'organització territorial del poder judicial coincideix en l'àmbit que s'exerceixen les competències de les comunitats autònomes. L'art. 152.1 CE contempla la

---

<sup>86</sup> Rosado Iglesias, Gema "Gobierno del poder judicial y estado autonómico". Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 116 – 121.

participació de les comunitats autònomes en alguns aspectes del poder judicial, aquests són uns dels exemples que hi ha a favor.

Tot i la quantitat de raons que hem vist a favor de l'adequació al principi autonòmic, hi ha certs límits constitucionals. La més important és que el Poder Judicial es troba exclòs del sistema de distribució territorial del poder que marca la constitució espanyola.<sup>87</sup>

Cal destacar que la majoria d'estatuts d'autonomia modificats entre el 2006 i el 2011 com van ser els de Catalunya, la Comunitat Valenciana, Illes Balears, Aragó, Andalusia, Castella i Lleó i Extremadura, van mostrar la necessitat de reforçar la posició que ocupa el Tribunal Superior de Justícia. Amb aquest fet els estatus deixen de forma clara l'interès legítim que tenen les diferents Comunitats sobre l'existència d'aquests òrgans.

En alguns estatuts es va posar ja sota un títol específicament dedicat al Poder Judicial, per així esvair dubtes i tenir un tractament diferenciat. Tot i el pacte d'estat de l'any 2001, veiem que les Comunitats Autònomes no estan d'acord amb la situació dels TSJ.

Destaquem també que com passa amb els Consells de Justícia, Andalusia i Catalunya sobresurten de la resta de comunitats. Aquestes dues comunitats han realitzat un salt qualitatiu, quan han obert l'opció del reconeixement del principi de plena competència en cassació dels TSJ. Així com també serà l'última instància jurisdiccional de tots els processos iniciats a la comunitat, així com de tots els recursos que es tramiten a l'àmbit territorial. Amb tot això cal dir que la STC 31/2010, ha interpretat tots aquests aspectes de manera molt reduccionista.<sup>88</sup>

Veiem doncs que la possibilitat d'introducció de tècniques de desconcentració en el govern del poder judicial hauran de respectar el principi d'unitat i no afectar el règim del CGPJ, el qual la seva determinació és en exclusiva del legislador estatal. És a dir que per a la creació d'òrgans o de noves fórmules de cap forma es pot posar en qüestió, la posició i funcions del CGPJ. Cal afegir que la creació d'aquests possibles nous òrgans han de ser sempre de caràcter estatal i subordinats el CGPJ, o establir mecanismes de col·laboració i mai que ocupin competències o la posició constitucional d'aquest.<sup>89</sup>

---

<sup>87</sup> Rosado Iglesias, Gema "Gobierno del poder judicial y estado autonómico". Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs . pàgs 121 – 128.

<sup>88</sup> Porras Ramírez, José María "Los tribunales superiores de justicia en el estado autonómico" a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *Poder judicial y modelo de estado*. Atelier Constitucional. Barcelona. Atelier. 2013. pàgs 117 – 120.

<sup>89</sup> Rosado Iglesias, Gema "Gobierno del poder judicial y estado autonómico". Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 128 – 130.



#### **7.4. L'exercici per part del CGPJ de les seves funcions del govern del poder judicial, i les formes d'aproximació**

Tot el seguit de reformes de la LOPJ que s'han produït el llarg dels anys han servit per intensificar i augmentar els mecanismes de col·laboració i d'intervenció autonòmica en l'exercici de les competències atribuïdes al CGPJ.

Trobem exemples d'aquestes reformes en el tràmit d'al·legacions dels projectes de reglament de desenvolupament de la LOPJ que aprovi el Consell. quan aquests projectes de reglament versen sobre matèries relacionades amb les competències autonòmiques. A continuació també hi trobem aspectes com la funció consultiva reconeguda al consell respecte als avantprojectes de llei i disposicions generals estatals i autonòmiques en les matèries que es relacionen amb l'art. 108 de la llei orgànica i en l'art. 561 després de la llei orgànica 4/2013, també es reconeix la participació autonòmica en el consell rector de l'escola judicial.

Si ho observem des d'una perspectiva orgànica, la LOPJ preveu la creació d'una comissió nacional d'estadística judicial. On aquest òrgan tindrà una representació de les comunitats autònomes, juntament amb el ministeri fiscal, el CGPJ i la fiscalia general de l'estat.

En l'àmbit legislatiu trobem un exemple en la llei 18/2011 que ens regula l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació de l'administració de justícia. El comitè creat en aquesta llei tindrà representants del ministeri fiscal, del CGPJ, de la fiscalia general de l'estat i de cadascuna de les comunitats autònomes amb competències amb la matèria.

Aquest augment continuat de la presència autonòmica en les qüestions vinculades amb l'administració de justícia, així com un cert reconeixement en l'àmbit de l'actuació del Consell, no ha estat recolzat ni seguit per un reconeixement legal a nivell orgànic, ni en l'eventual previsió legislativa d'òrgans autonòmics equivalents desconcentrats del Consell.

Amb els paràmetres legislatius actuals, i amb la sentència 31/2010 del Tribunal Constitucional, veiem que les possibilitats que té el Consell per actuar són molt poc àmplies, i l'únic que es pot aconseguir és un augment i potenciació dels mecanismes de col·laboració i cooperació autonòmica. De forma general aquests mecanismes es realitzaran a través de convenis de col·laboració o a través de tècniques de d'al·legació de funcions.

La necessitat de rebre el principi autonòmic en el govern judicial, s'ha deixat veure amb un seguit d'actuacions i mesures que ha realitzat el consell. Aquestes mesures que ha adoptat són

les de descentralitzar les seves seus en el territori nacional, designar vocals delegats territorials autonòmics, així com incorporar una comissió reglamentària de caràcter permanent de relacions entre el ministeri de justícia i les comunitats.<sup>90</sup>

Per una altra banda cal veure el pla de modernització de la justícia. El CGPJ va aprovar una sèrie de vies d'actuació que van incloure previsions sobre l'organització territorial de l'estat. El primer conjunt de mesures van ser les relatives a l'organització territorial de l'estat. En aquest conjunt de mesures es preveu un pla d'execució més prolongat, ja que per la seva actualització i eficàcia depèn de l'actuació de diferents poders. Dins aquestes mesures i trobem actuacions en relació a les sales de govern dels tribunals superiors de justícia, aquestes realitzarien funcions a partir de la desconcentració del consell en favor d'aquestes i es veurien reforçades i potenciades. Així com també hi haurà mesures en relació a les comunitats autònomes en referència al desenvolupament de previsions estatutàries, com la plenitud de les competències en matèria de personal al servei de l'administració de justícia. Tot i que s'ha de garantir una homogeneïtat, també és van rebre actuacions amb relació a les llengües oficials.

El segon grup de mesures a diferència del primer es preveu que les actuacions es realitzin de forma immediata, i tenen l'objectiu d'impulsar i agilitzar la modernització de la justícia. Aquestes actuacions posen l'atenció en algunes de les mesures previstes en el primer, i a la vegada ajuden a potenciar la coordinació de programes informàtics estatals i autonòmics, i tornar a remarcar la necessitat de defensar la desconcentració del Consell, i el reforç de les sales de govern dels tribunals superiors de justícia.

Veiem de forma clara que hi ha una gran activitat de cooperació i col·laboració entre el Consell i les comunitats autònomes, a diferència de l'actitud ministerial de preferència que hi ha per les conferències sectorials. A través d'aquesta activitat hi ha hagut multitud d'acords entre el Consell i les comunitats autònomes, com són els acords amb la Comunitat d'Aragó per la creació d'una comissió mixta de coordinació, o amb la comunitat autònoma del país basc amb un acord amb matèria de cooperació tecnològica, també hi ha hagut acords amb els governs de la comunitat autònoma de les Canàries, de Galícia i amb el govern de Navarra.<sup>91</sup>

---

<sup>90</sup> Rosado Iglesias, Gema "Gobierno del poder judicial y estado autonómico". Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 130 – 132.

<sup>91</sup> Rosado Iglesias, Gema "Gobierno del poder judicial y estado autonómico". Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez Miguel Ángel (coord.). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs pàgs 133 – 135.

## **8. L'opció dels consells de justícia i perspectives de futur**

### **8.1. L'opció dels consells de justícia.**

No és cap secret que hi ha una gran falta d'adequació del Poder Judicial al model d'estat dissenyat per la nostra constitució. En la primera regulació del CGPJ el debat per introduir aquests consells va ser quasi insignificant. En la següent regulació de l'any 1985 l'opció dels consells territorials tampoc va ser considerada. No va ser fins principis del segle XX que van començar a aparèixer referències sobre els Consells de Justícia, fins llavors només hi havia referències per potenciar les sales dels Tribunals Superiors de Justícia.

El primer que va sorgir va ser a Catalunya l'any 2002, quan es va crear el Consell de Justícia de Catalunya mitjançant el Decret 119/2002. Aquest era un òrgan consultiu de la Generalitat, amb caràcter deliberatiu i sense funcions decisòries. Aquest òrgan va haver de ser modificat, ja que la Generalitat no tenia competències en aquesta matèria. Al final va ser convertit en Observatori Català de la Justícia.

Tot i aquestes primeres consideracions els Consells van començar a tenir força amb les reformes estatutàries iniciades l'any 2006. Aquests estatuts volien intentar contribuir en l'aproximació del poder judicial en el model d'estat, dintre dels marges no gaire amplis que estableix la Constitució.

Aquesta opció pels Consells de Justícia es tracta d'una proposta realista, que es basa en la desconcentració del govern del poder judicial, i que intenta adaptar-se a l'estructura territorial. La proposta d'aquests consells com a òrgans pertanyents al CGPJ permet dotar d'eficàcia a la regulació de l'estatut d'autonomia de Catalunya. Aquesta proposta es pot portar a terme a través d'una reforma de la LOPJ, però una incorporació a la CE ajudaria a garantir una millor eficiència.<sup>92</sup>

### **8.2. Els consells de justícia estatutaris**

La regulació dels Consells en els Estatuts, es va portar a terme a través de dos models diferents. El primer model és l'adoptat per l'estatut de Catalunya, també va ser adoptat amb poques variacions per l'estatut d'Andalusia. Aquests dos estatuts van configurar el consell com un òrgan desconcentrat del CGPJ. L'estatut va proposar una determinada estructuració interna pel

---

<sup>92</sup> Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. "La reforma del gobierno del Poder Judicial y los consejos de justicia". *Foro de las autonomías. Fundación Manuel Giménez Abad de estudios parlamentarios y del estado autonómico*. 2013. pàgs 1 – 3.

CGPJ, tot i que necessitaria la decisió d'aquest òrgan perquè les previsions estatutàries puguin ser reals.<sup>93</sup>

Aquest model el trobem perfectament reflectit en l'art. 97 EAC on ens diu que el Consell Català serà l'òrgan de govern del poder judicial a Catalunya. A Andalusia, a l'art. 144.1 EAAnd tot i no mencionar expressament el caràcter d'òrgan desconcentrat del CGPJ ja que el defineix com "un òrgan de govern de l'administració de justícia a Andalusia", té les mateixes funcions i composició que el català i un disseny idèntic. En cap dels dos casos el Consell serà creat per una llei autonòmica, sinó que el fet de tenir funcions que incideixen en el govern del poder judicial, només la LOPJ el podrà crear. Les seves funcions seran a banda de les que li atribueix l'estatut amb la mediació de la LOPJ, les restants que li atribueixin altres lleis autonòmiques.

L'altra opció és l'adoptada pels estatuts de la Comunitat Valenciana, Illes Balears, Aragó, Castella i Lleó i Extremadura. Aquests contenen un consell de naturalesa diferent als anteriors estatuts, aquests es creen a partir d'una llei autonòmica i les funcions que tindran seran dintre de les que té la Comunitat en aquest àmbit. A partir d'aquestes dues consideracions veiem que no es proposa la creació d'un òrgan desconcentrat del CGPJ.

Aquests estatuts regulen un consell assessor de la comunitat en matèria de justícia, en aquells àmbits en què la comunitat tingui competència, és a dir que el no ser un òrgan desconcentrat no tindrà res a veure amb el CGPJ ni amb el govern del poder judicial. Un dels millors exemples a banda de ser el primer d'aquest model és el de l'estatut valencià. En el seu art. 33.3 ens regula que es crea el Consell de Justícia de la Comunitat Valenciana a través d'una llei pròpia, que determinarà totes les seves característiques i que tindrà les competències que tingui la Generalitat Valenciana en aquest àmbit. La mateixa situació la trobem amb la resta d'estatuts que em nomenat anteriorment. Amb tots aquests exemples dels diferents estatuts vistos fins ara, veiem dos models ben diferenciats. Aquesta diferenciació ens ajudarà a que l'enjudiciament que rep el Consell de Justícia previst a l'EAC només afecti el cas andalús, ja que els altres estatuts regulen altres tipus de consell i no els pot arribar els efectes de la inconstitucionalitat.

Cal dir també que aquesta interpretació vista fins ara de dos models diferenciats no és única.

Hi ha part de la doctrina que entén tots els Estatuts dissenyen un mateix model de Consell de Justícia, l'única diferència que hi troben és amb el grau de detall en que regulen aquests òrgans.

<sup>94</sup>

---

<sup>93</sup> Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. "La reforma del gobierno del Poder Judicial y los consejos de justicia". *Foro de las autonomías. Fundación Manuel Giménez Abad de estudios parlamentarios y del estado autonómico*. 2013. pàg 4.

<sup>94</sup> Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel "Los consejos de justicia como forma de desconcentración del gobierno del poder judicial". a: Gerpe Landín Manuel, i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *Poder judicial y modelo de estado*. Atelier Constitucional. Barcelona. Atelier. 2013. pàgs 133 – 135.

A continuació posarem una mica més d'atenció amb el que va passar a Catalunya amb aquests òrgans. Veurem l'evolució del consell de justícia de Catalunya cap a l'observatori català de la justícia.

Amb el decret 119/2002 és va crear el Consell de Justícia de Catalunya, va ser un òrgan sense precedents a l'ordenament espanyol. Una de les raons de la seva creació va ser la voluntat de d'unir esforços i establir línies d'actuació coordinades amb l'administració estatal. Es volia millora la justícia i aconseguir el màxim d'eficiència, agilitat i eficàcia.

En els art. 2.1 i 2.2 EAC es regulaven les funcions del Consell. En el primer apartat ens regulava les funcions d'anàlisi, estudi i l'emissió d'informes. També hi constava la possibilitat de crear comissions i la de proposar iniciatives per millorar l'administració. En el segon apartat ens deixava molt clar que totes aquestes previsions havien d'entendre sense perjudici de les atribucions d'altres òrgans estatals. En els art. 3 i 4 EAC es regula la composició i el mètode de designació. A l'art. 6 EAC ens regulava el funcionament i l'organització. Els art. 7 i 10 EAC tractava sobre el president, vicepresidents, el secretari i la convocatòria i adopció dels acords del consell. Tot i el respecte a les atribucions del CGPJ i del fiscal general de l'estat, el govern de la nació es va pronunciar sobre aquest òrgan.

El decret 95/2003 va modificar el consell de justícia de Catalunya.. El Ministeri d'Administracions Públiques va amenaçar amb impugnar aquest decret per considerar incompetent a la Generalitat per dictar la norma. Es va acordar la incompetència de la Generalitat sobre diferents disposicions del decret. Arran d'aquests fets el Consell ja no podria impulsar línies d'actuació per millorar l'administració, ni tampoc elaborar propostes d'actuació i passaria a tenir només un vicepresident.

Un any després d'aquest decret de modificació, hi va haver un nou decret que el va tornar a reformar, va ser el decret 370/2004. La intenció d'aquest nou decret va ser augmentar l'agilitat i eficàcia del funcionament, així com també dotar-lo d'una comissió permanent.

Mitjançant el decret 377/2006 hi va haver la tercera modificació. Aquesta va ser causada per la vigència la llei orgànica 6/2006 de reforma de l'estatut d'autonomia de Catalunya. En aquesta llei hi tenim regulat un consell de justícia de Catalunya diferent del creat l'any 2002, amb una estructura, composició i funcions diferents. Per evitar confusions es va canviar el més antic per el nom "d'observatori català de la justícia", a banda del nom se li va ampliar el nombre dels seus integrants.

La quarta modificació va ser l'any 2009 mitjançant el decret 197/2009. A l'exposició de motius hi trobem una cita molt rellevant, quan a l'art.9 7 EAC el consell és considerat un òrgan

desconcentrat del CGPJ. El preàmbul del decret considera que s'obre un procés en que es modificarà la LOPJ, i els consells de justícia autonòmics. Aquest decret també ens fa constar la necessitat d'unificar en un únic text vigent el contingut dels decrets anteriors, i conseqüentment passa a la seva derogació expressa.<sup>95</sup>

### **8.3. Consells de justícia. Avantatges i inconvenients, encaix en el marc constitucional i perspectives de futur**

Tot i tenir molts adeptes i moltes opinions favorables l'opció dels consells de justícia com a òrgans desconcentrats del CGPJ, també rep certes crítiques.

El mateix informe del CGPJ sobre la introducció d'aquests consells de justícia que està a favor de la introducció d'aquest òrgan, està acompanyat de diferents crítiques en vots particulars discrepants. Com són que la creació d'aquests òrgans pugui afectar el principi d'unitat consagrat a la constitució, així com que a més de no millorar l'eficiència pugi comportar un augment de problemes i disfuncions, i a la vegada l'atribució de determinades funcions en matèria disciplinària incidiria en la inconstitucionalitat declarada en la STC 31/2010, i per últim que en un moment de crisi econòmica no sembla el moment més oportú per implantar aquestes figures ja que requereixen importants dotacions de mitjans materials i personals.

Tot i les crítiques anteriors, segons Manuel Gerpe Landín i Miguel Ángel Cabellos Espiérrez aquestes no són ni de bon tros concloents. Primer de tot veiem que la unitat del poder judicial no està afectada pel fet que el CGPJ s'organitzi de forma que hi hagi òrgans desconcentrats en cada una de les CCAA. Ja que seguiran sent òrgans que pertanyen al Consell, a més la unitat del poder judicial té un contingut que poc té a veure amb el mode amb què s'organitza internament el Consell.

L'altra crítica que rebia és que es podrien multiplicar els problemes de funcionament, aquest fet és tant sols una hipòtesi o supòsit. El que dependrà de si hi ha problemes o no és la forma com es configuren o funcionin aquests consells.

La tercera crítica que trobem era sobre la inconstitucionalitat a la que es referia la STC 31/2010. El que ens ve a dir aquesta sentència no és que un òrgan desconcentrat del CGPJ no pugui participar en funcions de govern del poder judicial, sinó que aquesta provisió no podia fer-la l'estatut sinó només la LOPJ. El que fa el TC, és eliminar totes aquelles funcions que al seu parer un Estatut no pot preveure. Tot i que la LOPJ si que podria tenir la regulació que el tribunal nega a l'estatut.

---

<sup>95</sup> Terol Becerra, José Manuel. *Reivindicación autonómica sobre el gobierno desconcentrado del Poder Judicial*. Valencia. Tirant lo Blanc. 2012. pàgs 63 – 74.

L'última crítica que es fa és el fet d'instaurar aquest òrgan en un context de crisi, aquest argument és considerat un argument molt dèbil a més el cost dependrà directament de la composició i estructura d'aquests.<sup>96</sup>

Els autors citats anteriorment consideren que aquests consells de justícia, serien una bona mesura en relació amb les finalitats preteses per l'actual reforma. Aquestes mesures no són altres que apropar el poder judicial als territoris, tot i que el silenci de la mateixa també suposa una incongruència. El que caldria veure seria com es porta a terme aquesta introducció, que hauria de ser realitzada per la forma més idònia possible per així evitar les crítiques que hem vist fins ara sobretot les que assenyalen un augment de problemes o un augment excessiu del cost.

A l'hora de realitzar una proposta per als consells sorgeixen diversos dubtes. Aquestes dubtes afecten sobretot a la seva composició i funcions, al seu grau d'implantació i a la seva relació amb les Sales de govern dels TSJ.

Hi ha una sèrie de decisions que s'hauran de prendre en un futur per implantar aquests òrgans. La primera és si la LOPJ s'ha de limitar a donar eficàcia a les previsions estatutàries i a preveure una sèrie de funcions, o si ha d'adoptar una regulació pròpia. La segona és si crear aquests òrgans a les CCAA que han previst aquesta figura, o si s'aplica a totes.

El que ha de fer LOPJ és optar per un model únic de consell, i aquest s'ha de generalitzar en tots els territoris. El model establert a l'estatut català i el d'Andalusia seria la millor opció per establir un òrgan que resulti realment útil per el CGPJ, ja que estan dintre d'aquest i podran compartir una sèrie de funcions d'aquest.

A continuació altres dels aspectes importants serien el de la composició i les funcions. Ens ajudarà, considerar les previsions que s'han fet tant a l'estatut català i andalús, així com la proposta de reforma del CGPJ. Un esquema molt vàlid seria utilitzar-ne un de semblant al de les Sales de govern dels TSJ, que a la vegada també s'assemblaria a la proposta de comissió permanent del CGPJ, i que estarien formats per el president del TSJ i 6 vocals. L'estatut de Catalunya també preveu que aquest òrgan sigui presidit per el president del TSJ. Veiem doncs que la proposta anteriorment referida encaixa amb les previsions estatutàries, i el fet d'assignar la presidència al president del TSJ resulta plenament coherent i justificada. Els sis vocals restants podrien estar dividits en dos grups, uns serien el mateix temps membres de les sales de govern i els altres res podrien ser juristes de reconegut prestigi en l'àmbit de la comunitat. El ser

---

<sup>96</sup> Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. "La reforma del gobierno del Poder Judicial y los consejos de justicia". *Foro de las autonomías. Fundación Manuel Giménez Abad de estudios parlamentarios y del estado autonómico*. 2013. pàg 15 – 17.

un òrgan desconcentrat una bona opció seria que el Parlament proposés els candidats i llavors el CGPJ escollís els candidats més adequats pel càrrec.<sup>97</sup>

Aquesta solució que hem vist fins ara no és l'única existent. La llei orgànica de reforma de la LOPJ en matèria de justícia de proximitat i consells de justícia va preveure una solució totalment diferent. Aquest projecte preveia un consell de justícia pràcticament igual en composició i funcions al de les sales dels TSJ.

Aquest projecte dissenyava un consell amb una composició molt àmplia, amb moltes membres. Com ja hem dit anteriorment una altra de les qüestions importants era la de les possibles funcions que tindrien aquests consells. Una de les primeres qüestions serà si els consells substitueixen a les sales de govern dels TSJ o coexisteixen amb elles. La primera opció del projecte va ser que les funcions passaven en bloc al consell.

En realitat es podria tenir de forma correcta una coexistència d'aquests dos òrgans. Es podria optar per una composició reduïda dels consells i mantenir les sales, ja que en les CCAA més grans i amb major nombre d'òrgans jurisdiccionals, el consell de justícia podria portar a terme totes les funcions que ara porten les sales de govern. Només amb un consell ampli es podria prescindir de les sales.

La distribució entre aquests òrgans podria ser que les sales es quedin les funcions que puguin afectar al desenvolupament de la funció jurisdiccional. La resta de funcions com facultats disciplinàries, elaboració d'informes, promoure l'exigència de responsabilitats disciplinàries, entre moltes d'altres qüestions es podrien atorgar al consell de justícia. Amb aquesta opció quedarien configurats els consells de justícia. Conviuran amb les Sales de govern del TSJ, però aquestes tindran menys feina.<sup>98</sup>

Una altra de les opcions de futur, que podrien suposar un canvi més brusc i a la vegada difícil seria el de reformar la Constitució en sentit federal. Aquesta opció permetria l'adopció de qualsevol dels dos sistemes existents en el dret comparat, amb la finalitat d'aconseguir una adequada articulació entre les instàncies judicials territorials federades i la instància federal central. Un sistema seria adoptar una configuració dualista i coordinada de l'organització judicial, que comporti l'existència de jutges i tribunals federals, al mateix temps que jutjats i tribunals dels territoris federats. L'altre model seria mantenir un model funcionalment unitari

---

<sup>97</sup> Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. "La reforma del gobierno del Poder Judicial y los consejos de justicia". *Foro de las autonomías. Fundación Manuel Giménez Abad de estudios parlamentarios y del estado autonómico*. 2013. pàg 18 – 19.

<sup>98</sup> Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. "La reforma del gobierno del Poder Judicial y los consejos de justicia". *Foro de las autonomías. Fundación Manuel Giménez Abad de estudios parlamentarios y del estado autonómico*. 2013. pàg 19- 20.



del poder judicial, però disposar d'intervenció directa dels territoris dotats amb una autonomia política - territorial en la determinació del seu perfil organitzatiu i governatiu.

Amb aquestes opcions es dotaria d'una major racionalitat el poder judicial espanyol en relació amb el seu territori.<sup>99</sup>

#### **8.4. Sentència del Tribunal Constitucional 30/2010, sobre l'estatut d'autonomia de Catalunya.**

La referida regulació estatutària del Consell de Justícia de Catalunya va ser objecte d'examen en la famosa sentència de l'estatut de Catalunya, la STC 31/2010. Aquesta sentència no és tan desfavorable com podria semblar en un principi, a partir de la primera conclusió que va arribar el Tribunal Constitucional. Aquest tribunal considerava un excés evident la creació d'aquest òrgan per l'EAC en el seu art. 97.

La proclamació de la unitat que ens realitza enumerades vegades aquesta sentència també arriba a l'àmbit de govern del poder judicial. El TC ens diu que cap òrgan, excepte el CGPJ pot exercir la funció de govern dels òrgans jurisdiccionals integrats en el poder judicial. Aquesta qüestió xoca amb l'evidència que també existeixen òrgans de govern intern com les sales dels TSJ, o la resta d'òrgans regulats en el títol III del llibre II de la LOPJ. De manera que no és veritat que el CGPJ sigui l'únic que realitzi funcions de govern. Podem concloure que la tesi del tribunal es errònia, ja que considera que l'estructura territorial de l'estat és indiferent.

A continuació observem l'existència d'una qüestió que constitueix un límit insalvable, però que no afecta a la creació d'aquests consells com òrgans desconcentrats, els afectaria si fossin òrgans descentralitzats. Aquest límit insalvable és l'art. 122.2 CE que regula que el CGPJ és únic. És a dir que la creació d'òrgans desconcentrats vinculats al CGPJ no suposaria cap limitació.<sup>100</sup>

Tot i el TC conèixer els antecedents reveladors de la voluntat estatal de materialització efectiva de la proposta estatutària de la reforma de la LOPJ. On es volia disposar d'una creació d'un consell de justícia territorial en cada comunitat. Aquest era creat com un òrgan col·legiat,

---

<sup>99</sup> Porras Ramírez, José María "La territorialización del gobierno del poder judicial y el futuro incierto de los consejos de justicia autonómicos a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord..) *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 140 – 141

<sup>100</sup> Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. "La reforma del gobierno del Poder Judicial y los consejos de justicia". *Foro de las autonomías. Fundación Manuel Giménez Abad de estudios parlamentarios y del estado autonómico*. 2013. pàgs 6 – 8.

destinat a exercir de forma subordinada i desconcentrada el CGPJ, a la vegada comptava amb les funcions delegades que les lleis establissin, i amb les corresponents en l'àmbit autonòmic.

El TC va declarar la nul·litat del precepte de l'art. 97 així com també dels art. 98.3 i 100.1 EAC. Aquesta declaració d'inconstitucionalitat va suposar deixar de banda el criteri seguit fins llavors en relació a la interpretació conforme a la Constitució dels articles impugnats.

Aquesta declaració de nul·litat també es va projectar sobre la majoria de les atribucions assignades a l'art. 98 EAC. Es va declarar la nul·litat tot i la insistència que el consell exerciria les seves atribucions amb respecte a la LOPJ, i a les atribucions que pugui rebre del ple del CGPJ i de les que li correspongui a la comunitat autònoma. Cal destacar també que la majoria d'atribucions que s'han declarat inconstitucionals, són les que la LOPJ assigna en l'actualitat a les sales de govern dels TSJ. Per tant són competències que no afecten el nucli essencial del govern del poder judicial.<sup>101</sup>

Amb totes aquestes qüestions que hem vist, el fàcil era preveure que tota la regulació estatutària en matèria de justícia seria declarada inconstitucional. El final no va ser així i el TC va acabar acceptant la majoria de supòsits en què l'estatut realitzés previsions en matèria de justícia, sempre i quan la LOPJ amb la seva nova regulació els donés eficàcia.

També veiem que el TC considera una impropietat constitucional l'existència d'un òrgan autonòmic amb les característiques de l'art.97 EAC. Aquesta veiem que en cap moment va ser la intenció de l'estatut, ja que aquest volia la creació d'un òrgan desconcentrat vinculat al CGPJ. Podem concloure que la relació entre l'estatut i la LOPJ que s'admet en la resta de qüestions, no s'admet pel consell de justícia. Amb aquest fet s'hauria de preveure una inconstitucionalitat de tota la regulació estatutària. Però veiem de forma sorprenent que la solució del TC és molt diferent, i porta a Gerpe Landín i Cabellos Espiérrez a considerar la STC 31/2010 com una sentència manipulativa.

El que va realitzar el TC va ser examinar les atribucions que l'estatut preveu per al consell i diferenciar-les entre les que un òrgan autonòmic pot tenir i les que no pot tenir, per tractar-se d'atribucions típiques d'un òrgan de govern del poder judicial. La resta d'atribucions serien les assumibles per qualsevol comunitat autònoma.

---

<sup>101</sup> Porras Ramírez, José María "La territorialización del gobierno del poder judicial y el futuro incierto de los consejos de justicia autonómicos a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.) *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonómico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Jurídica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 141 – 142.

El fet de deixar unes atribucions i les altres no el que està fent el TC és reescriure l'estatut i canviar-li la naturalesa.

És a dir que el Tribunal Constitucional com ja hem dit entra en el terreny de les sentències manipulatives, i s'erigeix com una tercera cambra.

A més a més, tot aquestes qüestions estan realitzades sobre bases errònies, com és el fet que l'estatut vol un òrgan autonòmic. Amb tot aquest pronunciament del Tribunal Constitucional no vol dir que és impossible l'existència dels consells. El mateix TC ens diu que serien possibles sempre i quan la LOPJ ho reguli.<sup>102</sup>

---

<sup>102</sup> Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. “La reforma del gobierno del Poder Judicial y los consejos de justicia”. *Foro de las autonomías. Fundación Manuel Giménez Abad de estudios parlamentarios y del estado autonómico*. 2013. pàgs 6 – 9.

## **9. Conclusions**

Un cop finalitzat aquest treball final de grau, sobre el Consell General del Poder Judicial, els seus problemes, les seves perspectives i la seva evolució us podré citar de forma detallada les conclusions a les que he arribat en cadascun dels punts fixats en l'índex.

Primer de tot cal dir que un dels objectius del treball era donar a conèixer aquest òrgan, veure la seva rellevància, i veure totes les seves especificitats i característiques.

Hem vist en primer lloc on estava situat el CGPJ dins l'ordenament espanyol, aquesta qüestió per a mi era important per tal de posar en context aquest òrgan i donar-li una ubicació.

En aquest primer apartat un dels aspectes a destacar és el gran debat existent sobre si el Consell és un òrgan constitucional o no; en aquest aspecte hem vist que hi havia opinions diverses. Però com hem pogut veure del que no hi ha dubte és que el Consell, tot i no ser considerat un òrgan constitucional en sentit estricte, s'assembla de forma extraordinària a aquests. Un altre dels debats existents, era si el govern era considerat un òrgan d'autogovern o si era considerat un òrgan de govern autònom. Hem vist que en un principi, a causa de les competències que tenia si que era considerat un òrgan d'autogovern. Però a partir de la reforma de la LOPJ de l'any 1985, i que mai hi ha hagut una supressió del poder executiu en determinats àmbits del poder judicial, observem de forma clara que el més adequat és definir el Consell com un òrgan autònom de govern del poder judicial.

En referència a les relacions amb altres òrgans de l'estat, hem vist que majoritàriament es tracta de que el CGPJ té la potestat per elegir algun dels seus membres, o perquè el congrés i el senat elegeixen els vocals del Consell.

En segon lloc hem vist quin va ser l'origen del CGPJ. Hem vist que els constituents espanyols van fer servir com a model el "Consiglio della Magistratura" d'Itàlia. D'aquest apartat n'he tret dues conclusions molt clares. La primera és que aquest òrgan també rep forces crítiques, sobretot des de l'àmbit conservador, que el considera òrgan rígid, centralitzat, i amb una elevada ideoligització. La segona és que en l'àmbit del dret comparat, és el ha expressat de forma més evident l'existència d'un major nivell d'autogovern de la judicatura.

Per altra banda un aspecte molt important ha estat el de veure la seva evolució des dels seus inicis fins a l'actualitat. Aquest apartat ens ha estat molt útil per veure com ha anat canviant i evolucionant al llarg del temps. En aquest punt a una de les conclusions a les que hem arribat ha estat que entre la primera i la segona reforma sí que hi va haver canvis molt grans, però que en

les reformes següents ha costat realitzar canvis de forma considerable. Potser un dels fets que seria bo en un futur és que hi hagués una reforma més trencadora, més adaptada als nostres temps i que modifiqués més aspectes. Tot i que també hem arribat a la conclusió que és molt difícil realitzar aquest tipus de reformes que proposem, vistos els antecedents existents.

Amb aquests primers apartats del treball volíem aconseguir situar l'òrgan i veure el seu passat per així poder-nos centrar en el Consell actual amb la màxima informació i perspectives adequades.

Un cop situat l'òrgan i vist el seu passat, volíem estudiar amb més deteniment i com és obvi la seva situació actual.

Mitjançant els punts que tractaven sobre la situació actual del Consell, i sobre l'última reforma del CGPJ, hem pogut extreure diverses conclusions. Primer de tot que tot i la voluntat de solucionar errors del passat i millorar la imatge del Consell, aquest objectiu no s'ha aconseguit. Hem vist com per exemple encara existeixen disputes sobre a qui correspon l'elecció dels vocals del torn judicial. Aquesta situació es porta arrossegant des dels seus inicis i no s'hi ha posat solució de manera ferma. La millor opció per a mi i la recomanada per a molts juristes és la de l'elecció pels mateixos jutges i magistrats. Un altre dels aspectes que hem vist i que potser és un dels que genera una imatge més dolenta és la de la renovació dels òrgans constitucionals. Em pregunto si seria molt difícil portar a terme les propostes de Santamaría Pastor i Aguiar de Luque que cito en el treball. Un dels que trobo més rellevants i que penso que si no hi ha un canvi espectacular en la forma d'actuar dels polítics d'aquest país no canviarà, és el de la politització de la justícia. Hem vist que els mecanismes per assegurar la independència del poder judicial hi són, el problema és l'actitud dels polítics i el seu alt grau d'intromissió.

En la nova reforma també hem arribat a la conclusió que hi ha aspectes positius i negatius. Com a positius destacaríem l'intent d'involucrar una mica més els jutges i magistrats a l'hora d'elegir els vocals del torn judicial, i també destacaríem el fet de donar més oportunitats als jutges no associats i a totes les categories de jutges. Com a fet negatiu de la nova regulació, cal destacar la creació de la comissió permanent. Aquesta figura, com hem vist, ha generat molta polèmica i fins i tot ha comportat un canvi de la naturalesa de l'òrgan.

En aquest sentit cal destacar que en, ser un òrgan tan rellevant, el CGPJ té una gran quantitat de competències com hem vist al llarg del treball, però que en l'última regulació moltes d'aquestes eren atribuïdes a la comissió permanent i deixaven a la resta de vocals en un segon terme.

Seguint amb els apartats del treball, un dels aspectes cal destacar és la situació de l'administració de justícia en el model autonòmic. Hem vist que en un principi l'estat era molt reticent a cedir competències a les diferents CCAA, però de mica en mica, a causa de la insistència d'aquestes se'ls hi ha anat atribuint. En aquest aspecte, l'estat, realitzant petites reformes i sempre d'acord amb la constitució, podria fer més participes a les diferents CCAA en l'àmbit de l'administració de justícia. Observem, doncs, que l'administració de justícia sembla la d'un estat unitari i no s'adapta al procés de descentralització del poder.

Dins de l'apartat setè, i seguint amb el poc esforç que s'ha fet per realitzar una adequació de l'organització judicial a l'estructura territorial de l'estat. Veiem que es podrien haver cedit funcions a les sales dels TSJ per així acostar el govern del poder judicial al principi autonòmic. Continuant amb la mateixa qüestió, el CGPJ mitjançant l'exercici de les seves funcions es va voler apropar els diferents territoris. Observem però, que aquestes formes d'apropament donen molt poca autonomia als diferents territoris i en la majoria de casos només són mecanismes per augmentar i potenciar la col·laboració i cooperació

Seguint amb aquesta línia en l'últim apartat del treball hem vist l'opció pels Consells de Justícia. En aquest apartat també observem que existeix una manca d'adequació del Poder Judicial al model d'estat dissenyat per la nostra constitució. Hem vist en el treball que en el transcurs dels anys van anar apareixent referències sobre aquests consells. Per introduir aquests Consells n'hi ha prou amb una reforma de la LOPJ, que es basaria, amb una desconcentració del CGPJ. Aquests consells apropiarien el poder judicial als territoris, i serien plenament vàlids des del punt de vista de la constitució.

Amb aquests dos últims aspectes que hem vist, com són el de l'administració de justícia, i el dels consells de justícia, hem arribat a la conclusió que amb algunes modificacions i sobretot amb voluntat de voler-les portar a terme, s'aproparia més al territori l'administració de justícia, i el govern del poder judicial. Aquest apropament suposaria adequar millor aquests dos aspectes a la realitat territorial de l'Estat espanyol.

Amb tots els punts del treball analitzats, he intentat arribar a l'objectiu proposat en un principi que no era altre que donar a conèixer aquest òrgan.

## **10. Bibliografía**

Aguiar de Luque, Luis. “El gobierno del poder judicial en la España actual; funciones y disfunciones.” *Nuevas Políticas Públicas. Anuario multidisciplinar para la modernización de las administraciones públicas*. 2009. pàgs 53 – 76.

Aguiar de Luque, Luis. “Una nueva reflexión sobre la prerogativa de los órganos constitucionales. *Una discrepancia y algunas puntualizaciones a J.A Santamaría.* , *Revista Española de Derecho Constitucional* núm 85, enero – abril 2009. pàgs 88 – 97.

Ballester Cardell, Maria. *El Consejo General del Poder Judicial. Su función constitucional y legal*. Consejo General del Poder Judicial. 2007

Ballester Cardell, Maria. “La reforma de los estatutos de autonomía y el poder judicial. La progresiva adaptación de la administración de justicia al estado de las autonomías. *Treinta años de constitución*. 2010

Blanco Valdés, Roberto Luis. “Los siete pecados capitales de España: la politización de la justicia.”. *Letras libres*, 2009

Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel “Los consejos de justicia como forma de desconcentración del gobierno del poder judicial”. a : Gerpe Landín Manuel, i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord.). *Poder judicial y modelo de estado*. Atelier Constitucional. Barcelona. Atelier. 2013. pàgs 133 – 135.

Díez – Picazo, Luis María. “Notas de derecho comparado sobre la independencia judicial”. *Revista Española de Derecho Constitucional* Año 12. Núm. 34. Enero-Abril 1992. pàgs. 19 – 39.

García Acosta, F. “Consideraciones sobre el sistema de elección de los vocales del Consejo General del Poder Judicial”. *Anales de derecho, Universidad de Murcia*. 2008. pàgs 429 – 444.

Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. “La reforma del gobierno del Poder Judicial y los consejos de justicia”. *Foro de las autonomías. Fundación Manuel Giménez Abad de estudios parlamentarios y del estado autonómico*. 2013. pàgs 1 – 22.

Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel. “La reforma permanente: el Consejo General del Poder Judicial a la búsqueda de un modelo. Revista Española de Derecho Constitucional núm. 103, enero – abril 2015. pàgs 13 – 43.

Íñiguez Hernández, Diego. “Los sistemas de gobierno del poder judicial en el derecho comparado”. a: Gerpe Landín, Manuel, i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013. pàgs 29 – 45.

Íñiguez Hernández, Diego. “Contrarreforma del Consejo General del Poder Judicial”. *UNED. Teoría y realidad constitucional .núm, 34, 2014. pàgs 333 – 348.*

Ministerio de Justicia: Dirección general de relaciones con la administración de justicia. “Apéndice relativo a modificaciones de la ley orgánica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial.” Madrid. 2011.

Murillo de la Cueva, Pablo Lucas. “A vueltas con el consejo general del poder judicial.” *Anuario multidisciplinar para la modernización de las administraciones públicas*. 2009. pàgs 77 – 96.

Murillo de la Cueva, Pablo Lucas. “ La posición constitucional del Consejo i sus relaciones del Consejo con los órganos constitucionales” a: Manuel Gerpe Landín, i Miguel Ángel Cabellos Espiérrez (coord...), *El gobierno del Poder Judicial en el Estado autonómico: Evolución y perspectiva de reforma*. Càtedra de Cultura Jurídica. Marcial Pons. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. 2013. pàgs 57 – 70.

Panizza, Saulle. “Recientes tendencias acerca de la organización judicial y posibles desarrollos a la luz de las actuales relaciones entre poder ejecutivo, Consejo Superior de la Magistratura y jueces. *UNED, Teoría i Realidad Constitucional*. 2002. pàgs 69 – 88.

Porrás Ramírez, José María “Los tribunales superiores de justicia en el estado autonómico” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord...). *Poder judicial y modelo de estado*. Atelier Constitucional. Barcelona. Atelier. 2013. pàgs 109 – 125



Porras Ramírez, José María “La territorialización del gobierno del poder judicial y el futuro incierto de los consejos de justicia autonómicos a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord..) *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonomico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Juridica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 137 – 150.

Rosado Iglesias, Gema “Gobierno del poder judicial y estado autonómico”. Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez Miguel Ángel (coord..). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonomico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Juridica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 107 – 135.

Sánchez Barrios, María Inmaculada, *La elección de los miembros del consejo general del poder judicial español y de sus homólogos europeos*. Tirant lo Blanc. Valencia 2009.

Santamaría Pastor, Juan Alfonso. “La prorogatio de los órganos constitucionales”. Apuntes mínimos sobre un tema que no lo es. *Revista Española de Derecho Constitucional* núm. 84, septiembre diciembre 2008. pàgs 11 – 26

Santoalla López, Fernando. El problema de la renovación de los órganos constitucionales. *Uned, revista de derecho político*. 2010. pàgs 73 – 103.

Serra Cristóbal, Rosario. “La elección de los miembros del Consejo General del Poder Judicial. Una propuesta del Consejo más integradora e independiente. *UNED. Teoría i Realidad Constiucional*. núm. 31, 2013. pàgs 277 – 322.

Serra Cristóbal, Rosario “ La reforma del sistema de selección de los miembros del consejo general del poder judicial” a: Gerpe Landín, Manuel i Cabellos Espiérrez, Miguel Ángel (coord..). *El gobierno del Poder Judicial en el estado autonomico: evolución y perspectiva de reforma*. Catedra de Cultura Juridica. Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo. Marcial Pons. 2013. pàgs 81 – 105.

Terol Becerra, Manuel José. *El Consejo General del Poder Judicial*. Madrid. Centro de Estudios Constitucionales. 1990

Terol Becerra, Manuel José. *Reivindicación autonómica sobre el gobierno desconcentrado del Poder Judicial*. Valencia. Tirant lo Blanc. 2012.

Volpe, Giuseppe. “La composición y el papel del Consejo Superior de la Magistratura en el sistema institucional italiano.” *UNED, Teoría i Realidad Constitucional*. 2002. pàgs 54 – 68.

### **Pàgines web consultades**

Noticias Jurídicas. 2015. Wolters Kluwer España, S.A. 7 de maig de 2015.  
<http://noticias.juridicas.com/>

*C.G.P.J – Poder Judicial*. 2014. Consell General del Poder Judicial. 23 de febrer de 2015. <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial>

### **Legislació**

Constitució Espanyola de 27 de desembre de 1978.

Espanya. Llei orgànica 2/1979, de 3 d’octubre, del Tribunal Constitucional. «BOE» núm. 239, de 05/10/1979. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1979-23709>

Espanya. Llei orgànica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial. «BOE» núm. 157, de 02/07/1985. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-12666>

Espanya. Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l’Estatut d’Autonomia de Catalunya. BOE» núm. 172, de 20/07/2006. <http://web.gencat.cat/es/generalitat/estatut/>

Espanya. Llei orgànica 2/2007, de 19 de març, de reforma de l’Estatut d’Autonomia d’Andalusia. BOE» núm. 68, de 20/03/2007.

<http://www.juntadeandalucia.es/html/especiales/estatuto/aj-nuevoestatuto-estatuto5b60.html?idSeccion=1&idApartado=1&ctitulo=6>

### **Jurisprudència del Tribunal Constitucional Espanyol**

Tribunal Constitucional: sentència 108/1986 de 29 de juliol. RTC 1986/108.

Tribunal Constitucional: sentència 31/2010 de 28 de juny. RTC 31/2010.

